

העולם הזה

השבועון המצויר
לאינפורמציה

מס. 707 / שנה 14 / י"א אייר תשי"א / 17.51

המחיר
100

22

במו עיני

גם לי יש

כשהתפרץ קהל פרוט לתוך מגרש האצטדיון, אחרי התחרות בין מכבי ובית"ר, מצא לו השופט מחסה ליד חדרי ההלבשה. אולם הצופים הנרגזים, אזהדי בית"ר, צרו עליו. נראה היה, שלא יצא מן המקום בריא ושלם.

אתה שם? צעק אחד מאוהדי השופט המסכן לשומר, שהסתכל במחזה בשלות נפש. "עשה מה שהוה הלא יש לו אשה וילדים!"

זו כל הצרה, נאנח השומר, מ'בלי לדוד. "גם לי יש!"

הקורא יוסי זיגר, יואל 2, ת"א, זוכה בפרס של 1 ל"י (בלי אשה וילדים).

אי ש לא יטיל ספק במומחיותו של הקורא קורנלד ביחס לשחקניות, אולם לבו צר מדי, בשער הופיעו 4 שחקניות, לא 2: אוה גארד' נר, קטרין גרייטון (למעלה), ג'ון פואל, אסתר וויליאמס (למטה).

עוד נמכש

מדוע עבר מדור הספורט בשתיקה על העוול הנורא, שנעשה ליצחק נמכש? האם היה זה, כדי ללמד לקח לאותו שחקן, שעזב את קבוצת הפועל יחד לבית"ר? אם העולם הזה באמת בלתי מפתלת, כפי שהוא טוען, הרי עליו לתבוע מן האחרים שיגנו פני הדברים.

בוציין גולד, תל-אביב

אמנם העולם הזה סבור, שיש לבחור מדי, דש את הנהלת ההתאחדות לכדורגל. אך ג' מקרה זה בוטל פסק-הדין, שהחזיק את גמ' בש, ע"י בית-הדין העליון, והענין הוחזר לנעדת המשפט.

הכרעה בתורכיה

כותב העולם הזה (704): המכבים הצליחו לכיבוש את משחק השני על אדמת תורכיה ללא הכרעה (3:0). אם זה לא הכרעה, מה זה הכרעה? אמתי נאמן, חיפה

נראה שהמגיה הוא חסיד הפועל. הקרב הסי' תיים באמת בלי הכרעה. התוצאה: 3:1.

הפרעה בטנים

אנו, נערים בני 15-18, רוצים להתאמן בטנים השולחן, יש בידי מכבי הצפון לתת לנו אפשרות לכך. אולם היא משתדלת להוציא מאתנו את הרוצח, ע"י כך, שהיא מכריזה אותנו להופיע לפעילות המכביה-הצעיר. אנחנו רוצים בטנים, לא כפעילות, שני ספורטאים, תל-אביב

צייד

הקורא דלית לפין (העולם הזה 706) יכולה להיגנז לציד, ולהיות אנושית מאד: מישור אחד הורג את התרנגולות, הפרות, הדגים, שהיא אוכלת באריחות הצהרים שלה. אולם לפני 10,000 שנה היה המצב שונה: האדם הקדמון היה צייד, מפני שאו היתה השאלה: לאכול או להאכל. לולא היה

האדם הורג את החיות, היו יושבים היום בכנסת לא נבחרו האדם, אלא נבחרו חיות השדה. יחזקאל ירון, עפולה

לפי איוה מפתח מפלגתי?

ה ש ע ר

יושבי הקברט המפוסם בורשה, שהיה מלא עשן, נודף ריח משקאות חריפים, לא טרחו להרים ראשם לשמע שם הזמרת. הקהל חכה בחוסר סבלנות — הוא היה רגיל בהופעות כוכבים. פתאום הופיעה על הבמה אשה צעירה, לבושה שמלה בלא מחשוף וצווארון זקוף הסוגר את הצוואר. הקהל נדהם לחוצפת ההנהלה, ורבים קמו בדרכם החוצה, כאשר נעצרו פתאום לשמע קול ערב ומושך. הם הקשיבו, חזרו למקומותיהם.

לבני הארץ אין השם ורה גראן אומר מאומה. הוא היה אומר, אילו האזינו בעיון לתקליטים בשפה הפולנית. הקול הסקספילי הקונטראלטי מזכיר את קולה של מרלין דיטריך במלוא הכחול.

ורח באה ארצה לפני מספר חדשים. מאחוריה קאריירה גדולה בפולין. שם ידוע שמה לכל תינוק במדינה: מן הרדיו, ומן התקליטים. אלה שיכלו לשלם יותר, שמעוה באולמות קונצרטים, בקברט המפורסם ביותר בורשה. אף כי טוענת היא, שהחום הורג פשוט, הח' ליטה לא לחזור לפולין, להשתקע בארץ בחרו קטן ברחוב מלצ'ט בתל-אביב. עכשיו, בין חמסין לחמסין, היא לומדת שורות של שירים, הפעם בעברית. לא רחוק היום ותעמוד שוב על במה ותהנה קהל בקולה המיוחד, אשר — לדברי מעריציה לשעבר בפולין — קשה לשכוחו, גם אם שמעוהו פעם אחת.

פרץ לצריף, הניח כמה מלים של יחיאל הגיז תחת אפו של יששכר מירון...

מדוע הם לומדים?

מאמרם עם תלמידי ביה"ס התיכון (העולם הזה 704) מאה אחיו, אילם מדוע הולכים אתם תמיד אחרי הנוער הלומד? מדוע יגרע חלקו של הנוער העובד בעתון מתקדם ובלתי-תלוי. מדוע לא יספיק על נוער זה, שמנצלים אותו, במקומות העבודה, עד שעה 8-8 בערב?

יחזקאל חנוך, ירושלים

אל חשש. העולם הזה יגיע גם אליו. שאלת החינוך אינה שאלה כל כך פשוטה, שכל תלמיד עצלו יפסק בה. ילד, שאינו קם מפני וכן באוטובוס, ובוטל רומנים ועיתונים וכל מיני סמל טושים, אינו רשאי לומר מה צריך ללמוד.

אפרים שרונג, נתניה

הקורא שרונג, הקם באוטובוס ואינו קורא רומנים ועיתונים, טועה בכל זאת. תובעים את שניו 'תכנית הלימודים לא אלה הרוצים לל' מוד פחות — לא אלה המסתלקים מן הישיבה רים, שלא איכפת להם מה מלמדים, תובעים את הישיבה דוקה אלה, הרוצים ללמוד ולל' מוד יותר, ביניהם פרופסורים מכובדים למדי, מרביית הבנות אינו מבלות את שעות הפנאי שלהן בכתיבה או על ספסלי השדרות, ולא כל הבנים מחפשים להם מקומות כתר לעיון.

תלמידה המסתלקת מן השעורים, מבלי לפרסם זאת בהעולם הזה.

לאן את מסתלקת?

באדם, המתמצא פחות או יותר בענינים, רצוני לעזוב עצה ליוסף מלך, הנוצה התנייה לצי. הוא שונא מתמטיקה, פסיקה, משמעת, שהם דוקה חשוכים לשרות הצי. גם בחורות לא יוכל להשיג אם ישות בצי, וחיו שם היו החוקים מנן הערן, שהוא מתאר לעצמו, לפיכך, אם ישותה שנית עם כתב העולם הזה, אל נא פליט שטיות כאלה.

אברהם אריאל, בייט ימי, חיפה

כסף אימפריאליסטי

כמה דולארים בקלמס בעד התקפתכם הפרועה על ברית המועצות במאמרם (1945 — 1951 "העולם הזה 705), בו מראים אתם נרמנים, "הצר" שיש שוב כלב ברלין האומות, ושוכחים לנמתי את הנרמנים, שנשכרו ע"י מחזיקי המלחמה האומי פריאליסטים?

מישה קמפינסקי, תל-אביב

מחזיקי-המלחמה לא שילמו, אולי מפני שקראו את הרשימה ביתר עיון מאשר הקורא קמפינסקי. ליד התמונה היה כתוב: "הוא צועד שוב... לנוכח תמונות סטאלין ופיק, מאו וביריות, טרומן ואדנאור".

מס מפא"י

לפני זמן מה כתבתם על תכנית הממשלה לשלוח את קול ישראל לכל בעלי המקלטים חוצים. (העולם הזה 703). היום אנו רואים את הצעד הראשון למימון פעולה זו: העלו את מס הרדיו בלירה אחת, ז"א מקבלים כבת אחת הון יסודי של 150,000 ל"י. זוהי תרומה מכובדת מאד של אורח המדינה לקופת הבחירות של מפא"י.

מ. שטיין, תל-אביב

עניי העולם הזה פקוחות למדינה, הנרקמת נגד רכוש הציבור, בה בשעה שפקידים אחי רים זוממים תכנית שניה: למנוע את הופעה תם הסדרה של שאר השבועונים לקראת הב' חירות.

הביצה והתרנגות

הנה עוד הוכחה, כי התרנגולת נבראה לפני הביצה (העולם הזה 702). לוא נבראה קודם הביצה, לא היה מי שיתרנגנה, ומי שיאכיל את האפרוח, שיצא ממנה.

דוד ספר, תל-אביב

אבל מנין יצאה התרנגולת?

סדר מורי

במדור בפרס (העולם הזה 705) כתבתם: "ההפיכה השלישית (בסדרה), שבאה בעקבות רצח אל' חינואי ע"י מתנקס...". הלא ידוע, כי סמו אל' חינואי לא נרצח כזמן ההפיכה, אלא הושם במאסר, והרצח בוצע בתקופה יותר מאוחרת, לאחר ששוחרר ממאסרו ועבר לכירות.

זלמן לוריא, תל-אביב

הקורא לוריא צודק, רצח חינואי בא בעק' בות ההפיכה, לא ההפיכה בעקבות הרצח.

שחקניות

בתערוכה (704) הודעתם, כי בתמונת השער נראת אוה נאדרה ואסתר וויליאמס, לפי דעתי נראות רק ג'ון פואל וקטרין גרייטון. אם אינכם יודעים את שמות השחקנים, אל תכתבו, לפחות, אי פנו אלי.

דני קורנפלד, תל-אביב

דים, מקושטים בדגלי העצמאות, שרכצו מא' חורי כוסות בירה: "כלב מי שאינו משתכר כרת!"

בימים אלה נודע למערכת מה קרה לזוג חמוד זה. בוס, הכלב, ופני, הכלבה, שייכים להרשל בנג'מין, יהודי בריטי, שהיה רב-סרן באחד הגדודים המפוראים ביותר של הצבא הבריטי, המשמר השחור. אחרי יום העצמי אות, הקים המייגור משק משלו בקרבת נה' ניה. שם בנה לכלבים סוכה קטנה, על עמודי עץ גבוהים, לבל יח' דרו לתוכה מי הג' שמים.

ברבות הימים הר' תה חנוי, כשהתקרב המאורע, הורחק בוס לפינה רחוקה, וחני נשארה לבדה בסוכה. באחד מלי' לות השמש האחרון נים, שמעוה אנשי המשפחה נובחת ב' צריה. בבוקר יצאו לחוות בתוצאות — ואז נתגלתה לעיני' הם תמונה מזועזעת. משום מה לא נשא' רה חני בסוכתה, א' לא רבצה מתחתה. שלושת גוריה טבעו במים. את הרביעי החזיקה בפינה חי.

בוס, האב, לא יכול לדעת את כל אלה. אולם נראה שהיה לו רגש על-טבעי: במשך כמה ימים לא נגע באוכל, לא נתן לאיש להתקרב אליו. עתה מספלים בוס וחני בגור היחיד. כנראה לא היה להם מצבירות להצטלם שוב.

פאזר

מכתבים

איכר ברסקי: המחיר

בקורא. העוקב בעיון אחרי התפתחות העולם הזה אני רואה בכליו יום העצמאות (706) מפנה נדול בתולדות העתון. זו הפעם הראשונה יצא העולם הזה לחצר, במקום לשעשע. אם תמשיכו בדרך ברובה זו, תוכלו למלא שליחות, אשר שום עתון אחר לא יוכל למלא.

קברו נא את תורתו של אב שכול עכור מא' מרכס על איכר ברסקי ז"ל. קראתי אותו ביראתי כבוד, כאילו היה זה קול בני, בא אליו מן הק' בר... שמתי את הנליון בין הפציו של בני המנות. י. א., תל-אביב

אי ש לא היה יכול לקרוא מאמר מועזע זה על איכר זילי, שכלו יתמלא תנוה על המהירות, שבה נשכחו הבנים היקרים האלה וצוואתם. יקומו נא חבריו של איכר, במערכת העולם הזה, ובכל רחבי הארץ, ויוראו לנו כיצד נוכל לכבד את זכרם לא רק באיכות ובמאמרים, אלא במעשים של התנהגות ומפעלים של אהבת אדם.

מרים רוזנצווייג, תל-אביב

העם מחונך על ברכי גולה ורעדת, ומי שלא חונך בעצמו, חונך ע"י הוריו ברוחה היא. לכן אינו מסוגל לפרוץ את ביני הנפש. תהיה זאת המצי' אות האינזומה, שתבטיחו להחיות את נדולתה, כבעבר, באונם הסכנה והקרב הנפלא.

מקסים גולדנהירש, תל-אביב

אין העולם הזה סבור, שהקרב הוא נפלא. הוא מסכים עם הקוראת רוזנצווייג, כי יש לכבד את זכרם של איטרי ברסקי וחבריו ג' מעשים של אהבת-אדם ויצירות שלום.

החייזר הקרבי בשער

אני סבורה, ששער יום העצמאות (706) היה השער היפה ביותר, שהתפרסם אי פעם בהעולם הזה. מי צלם את התמונה?

דליה גרעני, תל-אביב

המזל: העולם הזה בע"מ / דפוס ישראל בע"מ, תל-אביב (עליד גשר רידינג) / משרד הדפוס: רחוב יהודה הלוי 21, תל-אביב, טלפון 67899 / הפצה: "פלס" בע"מ.

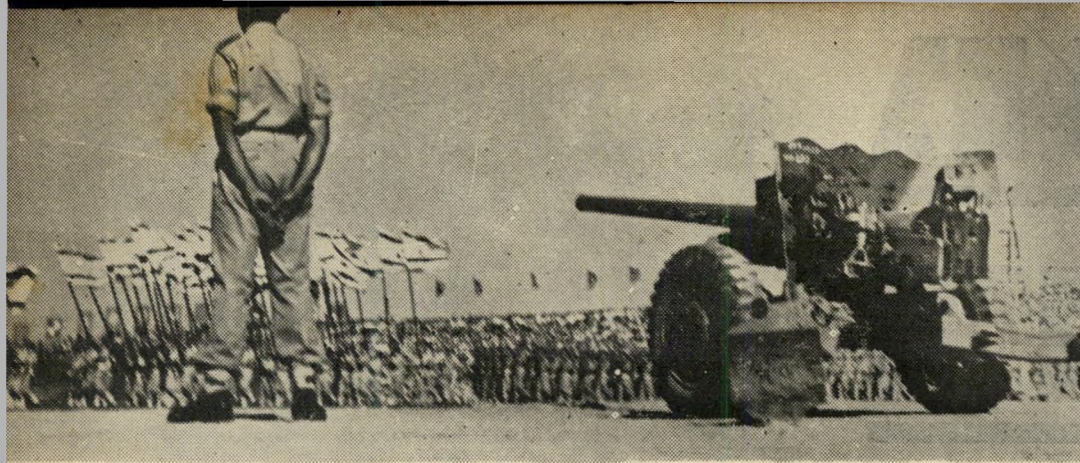
אדם קטן.
שהסוליות
נשרו מנעליו.
היה גם הוא
בין הצועדים
ביום הגדול.

גם חנושה היה שם

של העצמאות, זה שלמענו חנושה העצמאות: יושב על שפת המדרכה, בודק את נעליו, שסוליותיהן הבלויות נשרו.
חנושה שלום, בן ה-12; האב עלה מפרס, האח משרת בצה"ל, והוא עצמו, המוכר לפעמים עתונים ליד המודעות, שמעולם לא למד לקרא, והלומד היטות בכורס לילדים, ראה את יום העצמאות.
הוא חגג את העצמאות, ליום אחר שנה את הכל — הסוליות שאינן, הלימודים שלא זכה בהם, הנעורים המאושרים שאבדו לו. אולם המדינה שבגללה חגג, וכל שותפיו באזרחות במדינה, ייטיבו, אם לא ישכחוהו, למחרת יום השמחה.

מאת מקסים סלומון
הכל יודעים, כיצד רואים את יום העצמאות הנשיא, מ"מ ראש הממשלה, ראש המטה הכללי: הם עומדים על במת המצעד, מצדיעים, נואמים.
הכל יודעים, כיצד רואים את היום הזה הדיפלומטים, האדונים. הכל יודעים, כיצד ראו את היום האזרחים הממוכדים: הם נסעו במכוניותיהם היפות, חזו במפקדים, הלכו בערב לרקוד בבית הקפה.
העולם הזה רצה לראות את החג בעיניו של האיש הקטן — הקטן ביותר, הדל ביותר, העלוב ביותר, שאפשר לגלות, והוא מצא, זהו הנושא האמיתי

הצבא מופיע, דגלים מתנופפים ברוח בהצדעת כבוד לראש הממשלה בפועל ולרמטכ"ל. אך מנשה שקיה יושב בסמוך, מרגיש, כאילו הצדיעו רק לפניו.

איש קטן שלא הוזמן

כרטיס אין

יומה יש

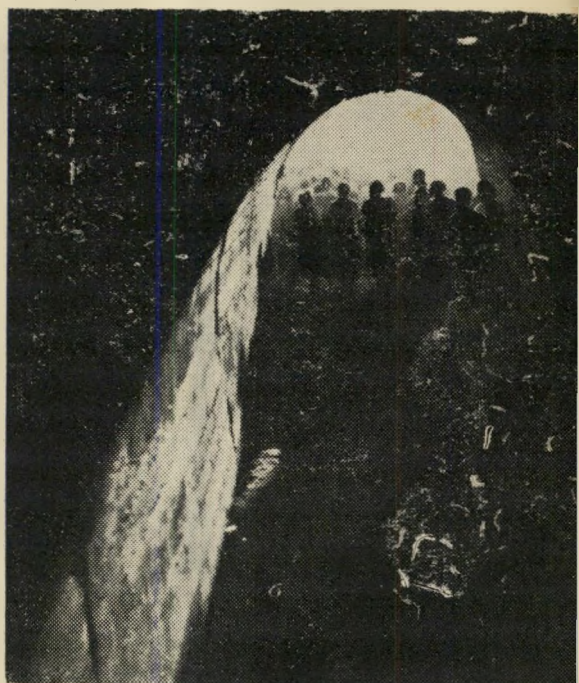
הכל בסדר

אומנה. חיילים חסונים, חמושים, נושאי ציוד קרב מלא, מספסים על המיתקן הרם וגולשים בחבל מעל לראשי הקהל. התרגיל המרתק מושך את מנשה: הוא נוטש את שכניו המכובדים. ומתקרב לחיילים. אחרי שעמד דום לזכר החללים, יצא לחפש סרמפ הערה.

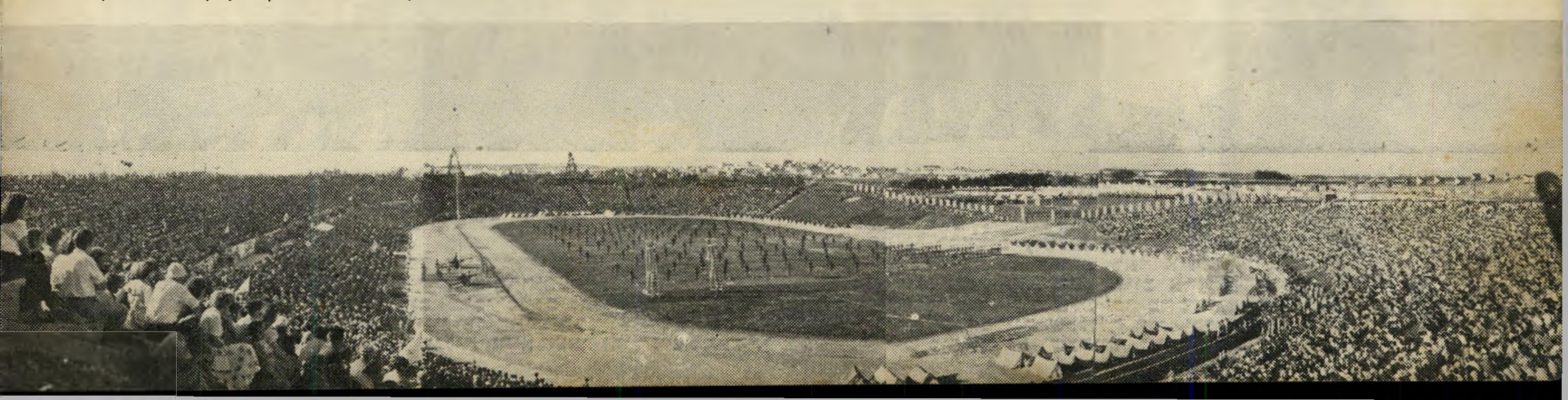
התחזיק מעמד? האנשים מצטופפים בתור לאיצ"טדיון. למנשה יש צרה אחרת: ההחזיק הסוליה מעמד? או שמא יחוג אח חג העצמאות של המדינה — יחף?

5 דקות של פחד. מנשה התפלח דרך השער, אך עליו לעבור את המנהרה (למעלה), לפני שימצא מחוץ לתחום פעולתם של השומרים. הוא נדחק בין רגלי הקהל, וכסקטיקאי מנוסה, מוצא מקום על ספסלי המכובדים, ליד במח הרמטכ"ל, וכל שאר השרים.

שלא כמנשה, שילמו 69,999 הצופים האחרים דמי כניסה, כדי לחזות במפגנים הספורטיביים של הצבא. שנערכו באיצטדיון הענק שבכרמית-גן.

אחד מתוך רכבה. בליל העצמאות הצטרף מנשה להמון הרב, הנוהר אל שפת הים. ברחבת הכנסת הצטרפו אלפי צעירים, זקנים, שרצו קצת לשמוח, לשיר, להדחק. הוא הצטרף למעגלי ההורה, שר, צעק, טיפס על עמודי חשמל, כדי לראות את תזמורת מכבי האש.

ביקור אצל ראש העיר

כדי להופיע בן-שף ראש העיר, בנן הנביאים, חיבב אדם להיות דיפלומט או איש מכובד, בעל הזמנה מיוחדת. למנשה אין הזמנה כזו — נר-אח, שמר רוקח ירעיתו (משמאל) שכחו להזמין. אבל מה זה חשוב — אפשר לראות את הכל מבחוץ. העיקר — כשיחזור לשכונת, יוכל לספר לחיבריו המתפעלים: "הייתי במסיבת הגן של ראש העיר, ראיתי את כל הנכדים והנכדות היפות. יאכא-יא, זה כיף!"

מבעד הכניסה, הוא מוקר את ה"אורחים: הסדרנים והשוטרים נותנים לו לחזות כאות נפישו — כי זה בכל זאת יומם "עצמי" אות או לא עצמי? הוא שאל.

הפיוס. מנשה כבר עיף. זה יומיים, שהוא מסתובב בחוצות העיר, כשעיניו אוגרות את המראות. תהלוכת ההישגים, המראה את התקדמות המדינה בכל השטחים, מסיימת את תוכנית החגיגות. למחרת עומד מנשה במקומו הקבוע, חבילת עתונים מתחת לזרועו, ובפיו כותרת המאורע האחרון. יום העצמאות עבר, עתה צריכים לעבוד.

רמקולים של שני עתונים: מי מהם יקום יותר רעש (ראה להלן). הצטיינו רחובות תל-אביב בהעדר כל רעש, רק בשעה מאוחרת בערב הציל קול ישראל את המצב, בשידורי מוסיקה לריקודים.

מיפגן הספורט של הצבא, שנערך ביום הרביעי אחר הצהרים באיצטדיון, היה השנה מסמך החגיגות באזור תל-אביב. מאות נהגו המכוניות התפעלו מן הארגון המופתי של התנועה. המשטרה חסמה את התנועה בכיוון אחד, דאגה לתנועה סדירה ומהירה. בדרך חזרה, לא התנהל הכל כסדרו. המכוניות הפרטיות (במספר למעלה מ-200 של המזומנים הרשמיים) יצאו ראשונות, הגיעו בשלום. האוטובוסים, שהיו צריכים להסיע רבבות, לא יכלו לעבור, הנוסעים רטנו וגידו. פה, למחרת היום פרסם דן גילויידעת ארוך בעתונות, הצטדק בהסבירו, כי המשטרה אש-מה בדבר.

זהו יום העצמאות האמתי, סיפרו האנשים. אם דן מצטדק, סימן שנעשה רגיש לדעת הקהל. ואולי זה בגלל תכניות ההלממה. סיגרים וזיקוקי כיוון. באיצטדיון נפל חלק גדול מההתפעלות וההערצה בחלקן של החיילות השומרות על הסדר. רבייהסמלים של היתדות קיבלו הוראה לשלוח רק בחור רות בעלות. הופעה מתאימה. התוצאה: האיציטדיון המה ממאות בחורות יפהפיות, לבושות מדי חאקי מגוהצים, עונדות סרטי "ש"ג". נספח צבאי זר שאל בסקרנות: "מה עושה צה"ל. בבחורות המבוערות?".

הבחורות קיבלו הוראה להתנהג באדיבות רבה, כדי לקבל את פניהם של הדיפלומטים והקצינים הגבוהים. לפיכך נהגו בנימוס מיוזם אחד באנשים שעישנו סיגרים. משום מה היה לרבות מביניהן הרושם, כי "דיפלומט בודאי מעשן סיגר".

הצבא איבד את עיקר הערך, שיכול היה להפיק בחור'ל ובעתונות המקומית מן המפגן היפה: העתונות הממשלתית, כרגיל, לא דאגה לסידורים הגונים לצלמי העתונות, שלא ניתן להם להתקרב לחיילים למרחק כדורש למלוי תפקידם כראוי.

תופעה מיוחדת ליום העצמאות השלישי היו מאות התיירים המשוטטים ברחובות. רק דבר אחד לא היה מוכן להם: מודעות העצמאות שנראו בלתי-עבריות בהחלט. לולא ידעתי, כי אני נמצא במדינת ישראל, הייתי חושב כי זהו שלש-תעמולה יחוגי המזמין אותי לבקר את חורבות יוון העתיקה ומקדשי השיש של אתונה.

החגיגות, שהיו מגוונות ביותר, שמרו, בכל זאת, על נימה אחידה, שציגה את התחלה והסוף כאחד. לפני שקיעת השמש, ביום רביעי, עבר רטט של חרדה בלב הקהל כשנשכעו צופרי האועקה, שהוכיחו לאורחים את המחיר היקר, ששולם עבור מדינתם.

אותו רטט חרדה עבר בלבבות לפני שקיעת השמש, כעבור 24 שעות, בתום החגיגות. טייס האווירון הקטן, שנפל לתוך הים והתרסק, הדגים בורה מוחשית את מחיר היום, טבע חותם עצוב על צהלת החג.

את שנת העצמאות הרביעית התחיל הישוב, כמו שסיים את השנה השלישית: בדומיה לוכר גיבורים, בהכרה, שהעצמאות היא נכס התובע קרבנות מתמידים.

המעמד השלישי

המושל והבחורה

משלחת הנכבדים נכנסה לאחר האורחים הגדול, ישבה על הספה המרופדת, החליפה מחמאות וברכות עם אב הבית. רגעים רבים עברו באווירה נוממסת זו; האורחים לא רמזו על סיבת ביקורם. גם המארח, הבקיא במנהגים הערביים, לא הראה כל סקרנות. כאשר נכנס נער יחף, נושא מגש ספלי קפה שחור, השמיעו האורחים את הסירובים המקובלים. אולם הפעם נתרבר, כי סירבו לא רק מטעמי נימוס — כל זמן, שלא יבטיח המארח להענות למשאלתם, לא ישתו את הקפה — סמל הכנסת האורחים. והמארח, שלא יכול לשאת בעלבון, ענה: "שתו וכבדו אותי בנוכחותכם. את כל אשר תבקשו — אעשה".

בלגימות קולניות שתו האורחים את הקפה. "ומה משאלתכם, יא ג'מעא?" שאל האב. "באנו לבקש את יד בתך, יא אחינו הנכבד. אמנם שמענו, שהנערה עצמה מהססת, אולם אתה, אביה, יכול להחליט כישר בעיניך. שולחנו מוכן לשלם עבורה מחיר טוב, והמושל עצמו מעוניין בנישואים אלה. ומי אנחנו, שאלו בהגיון משכנע, שנשתנגד לרצון הוד מעלתו המושל?"

"מי אנחנו באמת?" ענה האב, בנידוד ראש. "רצון אללה ייעשה ואני אתן את בתי לאשה".

הסירי את הצעיף. כעבור מספר ימים, הגיעו שמועות על המעשה לאוזני המר-

העם

זהב ועופרת

המולת יום העצמאות נדמה. הדגלים התנפפו עייפים, משתלשלים מן החוטים בר חובות הראשיים, מתנודדים מעט ברוח החמ"סין, אולם על פני הארץ נשבה רוח קלה, אחרת, מרעננת יותר: בעזרת עורכי העיתונים, שהוטסו במסעו המפואר לאמריקה, יצר דוד בן-גוריון רוח אופטימית חדשה, שהראתה סימנים חיוביים ראשונים במשק. מספרי המיליונים הראשונים קישטו את העיתונים הישראליים. ההרגשה הכללית: בי. ג'י. יביא כסף, חומרי-גלם, אספקה, ועם זאת יביא, דרך אגב, קולות נוספים למפלגתו. לא רק ראש הממשלה, האחראי לגשם הזהב, הטביע את חותמו על מצב-הרוח. גם שר הבטחון, האחראי לברזל ולעופרת, לא נשכח. לאסלאט הבין האיש ברחוב, כי בגבול סוריה לא התנהל משחק-אידיאנים, שהקרבות הגיעו בעוצמתם לשיאים של נגבה, חולייקאת ולטרון. יחד עם השמועות, שלא ניוונו ע"י אינפורמציה רשמית, חדרה גם ההכרה שה"מסה ספקות: חיילי צה"ל החדש, האחר מלחמתי, עמדו בקרבות אכזריים אלה בכושר קרבי, שלא נפל מכושרם של נושאי כובע הגרב.

היום ומחרו

לפני שנתיים גלגלו האורחים את המילה עצמאות על שפתיהם בהנאה, בהרגשת תמי הון. עוד היה טעם מזור למילת-הקסמים, עוד לא הספיקה להכנס למילון היומיומי של המדינה הצעירה. ההמונים, שהצטופפו בצדי הרחובות, היו מלאים התלהבות עצומה. לעור מתם היה הארגון גרוע ביותר.

לפני שנה פגה ההתלהבות במקצת, אך הארגון השתפר. השנה היה הארגון מצוין — התלהבות כמעט שלא היתה. מלבד בירושלים (וגם שם לא במידה רבה), לא דאג איש לתג ההמונים. ההמונים נראו, כאילו הסכימו, כי עליהם לעשות הכל לפי פקודה מלמעלה; כי המדרי נה תארגן את שמחתם.

ברכה בדת רשמית. עד השעות האחרונות, שלפני תחילת תוכנית החגיגות, שררה בירושלים הדאגה, כי כל העניינים יעמדו בצל א"ה-הבנות. לפי התוכנית היו צריכים להניח שלשה זרי פרחים על גל-העז, שהוקם לזכר חללי מלחמת העצמאות על הר הרצל. הוחלט, כי רק שלשה גופים וכאם להניח זרי פרחים ביום גדול זה: ממשלת ישראל, צה"ל, הרשות המקומית.

נכי המלחמה בירושלים גם הם הכינו זר פרחים. כשלא הוזמנו לטכס ההנחה, פנו לרעד ארגון הטכסים. כאשר הועדה לא נעתה לבקשת הנכים, איימו לפרסם את האיסור ולהחרים את החגיגות. אולם ברגע האחרון נאמר להם, כי לא תהיה כל התנגדות, אם מי שהו יניח זר פרחים על המצבה, אחר גמר הטקס הרשמי.

עם רדת הפמליה החשובה, שהניחה את הזר הרשמיים, נאחזה קבוצת נכים עולה לבית הקברות על הר הרצל. בידיהם נושאי זר פרחים, ברכת חברים לנשק, לאלה שלא חזרו לביתם.

למחרת נהגו כלי רכב צבאיים עמוסים חיילים חמושים, בבגדי עבודה. הם פנו לעבר האיציטדיון החדש, שהוקם בין גבעות נמוכות, המהות אמפיתיאטרון טבעי. שם, בש"ר חממסין, נערכה חזרה כללית של מיסדר העצמאות.

אחרי ארוחת צהרים במקום, חולקו להם כדורי נובידרין. כאשר הופיע הקהל, עמדו החיילים בטורים ישרים, מצוחצחים, עייפים — עוד לפני תחילת המצעד. כאשר החלה פה ושם, חיילים וחילות להתעלף מחמת החמסין, לא היה בזה פלא. יחידת נושאי האלונקות טרחה ועמלה לעזור למתעלפים. גם חבריהם האורחים, במגן דוד אדום, לא היו חסרי עבודה. קהל הצופים, שתפס מקום לאורך מסלול המצעד, עוד בשעות הבוקר, אף הוא הקריב קרבנות לא מעטים לקרני השמש הלוהטת.

כאשר התקרבה קבוצת החוד של המצעד, צעק אחד הילדים הנוכחים בהתפעלות: "אבא, זהו צעצוע?" הוא שאל למראה המטה ה"צבעוני של רב-הסמל, הצויד בראש התזמורת. אמר אביו: "לא, זה מטה קסמים, שעושה מוזיקה".

מעל ראשם טיפס על עץ תימני בעל פיאות מטולסלות. הוא לא טיפס מרוב פחד, אלא כדי לחזות במיפגן הצבא השייך גם לו. למראה הטקנים המרעישים עולמות, התמלא גאווה, פקח עיניו בהמחנה. היתה זו הפעם הראשונה, שראה מפלצות-פלדה אלו. אך בני ירושלים האחרים הכירו היטב מהו טנק — לא של צה"ל, כי אם של הצבא הבריטי. "דן" מצטרף. בעוד שבירושלים תחרו

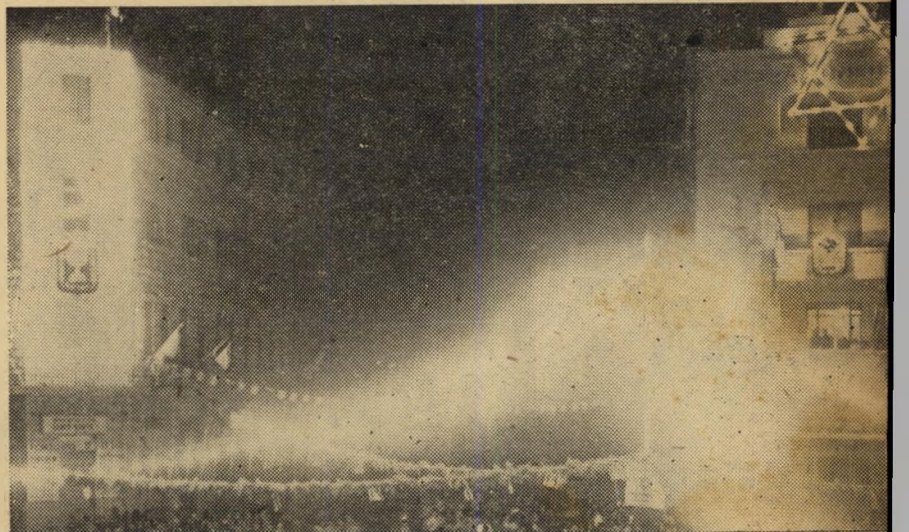
אנשים על הסוס: מחזה מרהיב עין. אבל במרכז נשארו רגלי החייל הרגלי.

הנשיא הישיש: שלישי, רביסרן ארנון, תומך בו בשעה שהג'יפים עוברים.

החלל האזרחי: היא התעלפה. החובשות נזכרו בחללים אחרים, בימים אחרים.

ירושלים חוגגת: הנשיא חזר הביתה. ההמונים נהנים ממלחמת הרמקולים.

האזרה: פלאח באבוגוש. מעל ראשו — טיסמאות נלהבות. הוא שותק. המהרהר הוא על כך, שאבן הבוחן למוסר המדינה יהיה הוא, לא הטיסמא הכתובה, כי קל לכתוב.

רק לזקוקים לו, בעלי 30% נכות ומעלה. ספק אם תתקבל דרישה הגיונית זו, הדורשת חשש מתן הסמלים והגדלת יעילותם. אותה נטיה כללית לשכחה, שמנעה מתן אותות הצטיינות לחיילי החזית, תפגע גם בנכים.

השוק השחור ביזנס בחנות פרחים

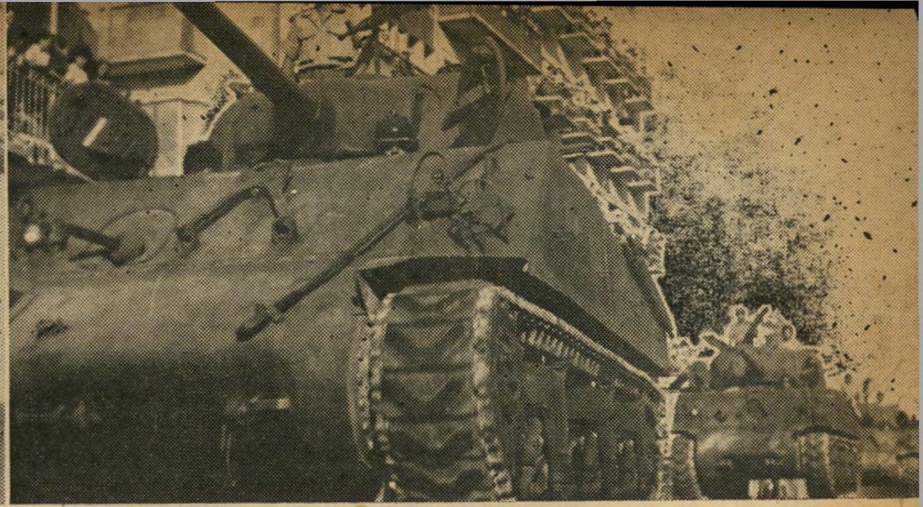
חברות אחדות, העוסקות ביבוא חבילות מזון, אינן אלא כנופיות רמאים, העוסקות בהעברת הון מזה, ואספקת חבילות מזון במחירים מפולפלים מזה.

אחת החברות הללו נוסדה במיוחד, כדי להעביר הון של אדם אחד מקפריסין, והיתה מוכרת חבילות במחירים שבין 16 ל-20 לירות (שערך פחות משליש מהסכומים הללו) לאנשים פרטיים. העסק הזה התנהל בחנות פרחים. ואמנם החשבון היה נכון: אלה היו יכולים בימים אלה להרשות לעצמם את הרומנטיקה היקרה הזאת של משלוח פרחים (זר שושנים—שתי לירות; צפורן—70 פר; גלדיליה — עד 300 פרוטות). הם אשר יקנו חבילות מזון יקרות, בפרט כשאלו מכילות תפוחי עץ (אשר לפיקוח על מחירי הפרחים מתנהל ויכוח; יש אומרים, כי לא הוחלט לבקר את המחירים, מאחר שגם תנובה קור בעת מחירים גבוהים).

השבוע, לא הסתפקה המשרה בחבילות מזון. היא הרחיקה לכת בעקבות החבילות הללו, הנמכרות בדמות מנות יפות, במחירים מפוקעים, במסעדות. התוצאה: חמשה בעלי מסעדות ובתי קפה נעצרו, הפסקת אספקת הבשר לשתיים מהמסעדות הידועות ביותר (צעד אדמיניסטרטיבי), שבעה דוחים. "פעילות נדירה כזאת של המחלקה הכלכלית אינה אלא התחלה", העיר אחד מראשי הפעולה, "אך אין זו זכות מיוחדת, כאשר הי מקרים מתגלגלים ממש ברחובות... צריך רק להתכופף — וכבר יש לך תיק ביד". (המשך במדינה בעמוד 10)

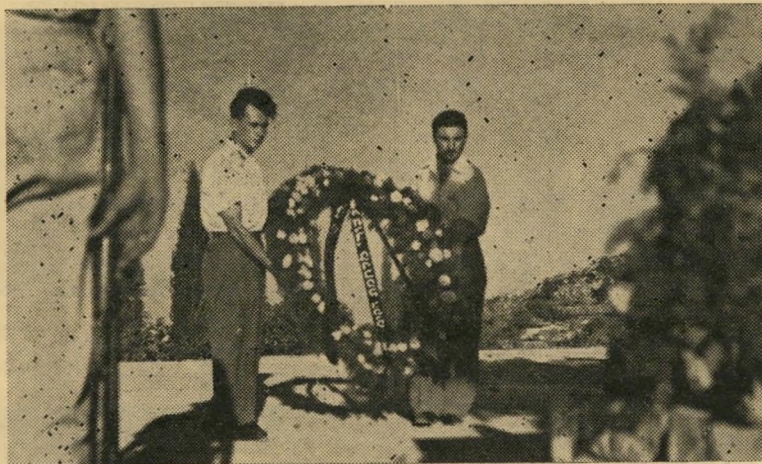
האדם בראש העץ לא פחד, כי אם סקרנות.

במדינה

אפשר לקבלו לפי סימנים במערכת מעריב. **רק עיתון של מפא"י:** כעבור עשר שעות, כשהערים, המשותתרים משום מה, מחכות חינוך חובה, פרצו לרחובות עם גליונות עיתוני הערב, נוכחו ראשי הסניפים, כי לא נשתנה מאומה. תפוצתו של ידיעות אחרונות עדיין עלתה על זו של מעריב בחמש מאות גליונות. כאשר משכיר הרמקולים פנה למערכת הדור בהצעת שירותו, נדחה, חסך בכך כמה עשרות לירות לחודש. תפוצתו של הדור היא גדולה למדי, בהס

אלף בכל המדינה) בהשוואה ל-3500 גליונות של עיתוני הקודם, ידיעות אחרונות (20.000 תפוצה), שאותו נש, כדי להקים את מעריב הקואופרטיבי-למחצה, יצא לירושלים, שהה שבוע ימים במשרד מערכתו המפואר בבירה, שעלה, לפי אומדן, 8000 לירות, תיכנן מסע מלחמה להגברת תפוצת עיתונו. כצעד ראשון הכריז על מוסף יומי ירור שלמי לעיתון, מלווה במתן פרסים; ידיעות אחרונות גילה את הסוד, הקדים בהוצאת מוסף ביום ההוצאת מוסף מעריב. אחר עשרה ימים התערב דב יוסף, שהיה אז שר

הזר ההפגנתי של הנכים בירושלים. על אף האיסור, ברכת חברים.

תמכה על מספר מינויים גדול. והמערכת מסתפקת במכירת 2001 גליונות ליום (תפוצה 15 אלף בכל המדינה). ההסבר למספר המדויק: אלפיים גליונות נמכרים, גליון אחד ניתן כמנוי חינם. בעל המנוי: דוד בן-גוריון.

תורת האומה

נדחק בתור

תור ארוך הונבג ליד תחנת האוטובוס. כשהגיעה המכונית, קרב בחור צעיר, גש אל ראש התור, ניסה לעלות בין הראשונים. צעקות מכל עבר קידמוהו, אנשים דחפוהו במרפקיהם, קללות ניתבו על ראשו. האיש לא ידע, אם להמשיך בדרכו או לחזור אל סוף התור, לעמוד בצפיפות בין האנשים הנדחקים. לבסוף צעק: "אני נכה, תן לעלות, אני לא יכול לעמוד בפנים".

במקרים מעין אלה עומדת בפני הנכה, הבריא במראהו, הברירה: להיות ככל אחת, להדחק, להיות תלוי בחסדי מעצורי המכונית ומרפקי האנשים, או לצעוק חמס, לטעון שהוא נכה, "שאני יכול". כדי לפתור בעיה זו הועלתה הצעה: — נכי המלחמה יקבלו סמל מיוחד, שיהיה להם לעזר בעתות הצורך. מי זכאי לסמל? יש אומרים — כל הפצור עים והנכים, כנהוג בכל הארצות. "לא!".

אומר רפי קוצר, פגוע בשתי רגליו, לשעבר מפקד מחלקה בנגב, עתה חבר שער הגולן, לדעתו — צריך הסמל להנתן רק לנכים בעלי דרגת נכות גבוהה, שמצבם קשה. את נמוקיו הוא מפרט במכתבו למערכת שבועון החייל העברי: "הדריכות לענייניו בציבור הולכת ופוחתת... אנו חייבים להיות מציאותיים... נכה קל, שיעלה מחוץ לתור, יראה "כבחור בריא כשור, הנדחק בראש התור". הסמל צריך, לדעתו, להיות בעל ערך מוחשי ביותר לתועלת הנכה, ויהיה כזה, אם ינתן

האספקה והקיצוב, גזר על המוספים בגלל המחסור בנייר. **גם שערן של גברת:** מלחמת התפור זה נמשכה בכל עווה; כשנגמר ריהוטו של משרד מעריב (אורות ניאון, וילונות, מרבץ דים) נודדוה מערכת ידיעות אחרונות, נטשה את תאה הצר בבניין סנסור (בו שוכנות שתי המערכות גם יחד) עברה לדירה מרווחת קומה השלישית של אותו בניין. בולת הי שלישית ממשרדו הישן של מעריב, הממשש מחסן עיתונים ישנים לאותו עיתון.

ביום העצמאות תשי"ז הנהיג מעריב שידור רי תקליטים, והצגות סרטים בליל חגיגות העצמאות. קהל גדול הצטופף ברחוב בן יהודה, צפה בסרטים ההוליוודיים המיושנים, בסרט ישראלי או שניים, רקד הורה, קרקר ביק, שאר ריקודי עם לפי צלילי תקליטי מעריב.

השנה נודדו במערכת ידיעות אחרונות, שיגרו איש מיוחד, נציג ההנהלה, שקבע רמ קול בגוונות המשרד הירושלמי, סדין לבן, לשימוש כבד קולנוע, בגוונות הבית שמ' מול.

עם פרוץ חגיגות העצמאות, פתחו שני הי רמקולים בשידורים, שתי מכוניות ההצגה ב' תמונה, הפריעו לסירוגין אחד לשני. כאשר תמונות סרט ההפוגה הופיעו על בד מעריב, שנמצא במרחק עשרים מטר מבד ידיעות אחרונות, פתחו אלה בתקליט "בואי מהר, מהר". נציגי המערכות צעקו לתוך הרמקו לים, תבעו מהקהל "להתמרד נגד ידיעות אחרונות, המפריע לשעשוע המונוים". הת' שובה, כעבור חמש דקות: "התמרדו נגד מעריב שאינו נותן לרקוד".

לכסוף חיתר מעריב, הפסיק את תכניתו. למחרת מוציא יום העצמאות, הצליח ל' התגבר על ידיעות אחרונות, שנטש את הי שטח בחצות.

בשתיים לפנות בוקר, כשנראה שההמון עור מד להתפור, נקטו בהמצאה: קריין הרמ קול חור והודיע, בכל עשר דקות, על שעון יד של גברת שנמצא, הקשיבו! הקשיבו!

החייל: איש בצריח. מעל ראשו — הת' להבות ירושלמיות. הוא דומס. המהרהר הוא על כך, שברגע מכריע יהיה הוא חומת-המגן, לא הסאנק הכבד, המצופה שריוני פלדה.

של הצבאי. הוא נדהם מן העובדה, שהנכבדים השתמשו בשמו, כדי ללחוץ על האב. שלח לקרוא לבחורה עצמה. בדרך כלל, כאשר נכנסת אשה ערביה לחדרו של גבר — יהיה זה פקיד, רופא, מושל — נוכח תמיד אדם שלישי במקום. אחרת עלולים אנשים להסיק מסקנות. אולם הפעם עבר המושל על החוק האילים: הוא הזמין את הבחורה לחדרו וסגר את הדלת.

"הסירי את הצעיף", אמר לה, "וספרי את כל העניין. לא אני שלחתי את האנשים לבית; כם; אם אינך רוצה בנישואים, אעזור לך". הבחורה סיפרה לו, כי רצו להשיא לתושב גלגוליה (במשולש הקטן), בן 40. גם אמי נישאה לאבי, כאשר היה בן 40. היא ילדה לו 5 ילדים, אך אבי החולני הפסיק לעבוד ולפרנס את המשפחה. דאגת הפרנסה נפלה על אמי. היא טרם טעמה את החיים, וכבר נאלצה לעבוד, כדי להבטיח את מחיית משפח' תה. אני עוד צעירה, יא סעאדת אל-חאכס, ואיני רוצה שגורלי יהיה כגורל אמי".

כשנודע הדבר בכפר גלגוליה, נדמה לתור שבי, כי העולם נחרב. "לאן גיעי, אם בחורה תחליט בדבר נישואיה?" התרעמו בבית הקפה הקטן. "לוא סרבה בתי להינשא לאיש, שיעד' תי לה, הייתי הורגה", הכריז תושב משופם, חבוס כפיה.

במשרד המימשל התחכחו הפקידים ביניהם. "לוא היה הכפר תחת שלטון עיראק", אמרו, "היו אנשים רוגמים אותה באבנים. זהו צעד ראשון לקראת קידמה אמיתית של הערבים!"

עיתונים

3000 לעומת 3500

בירושלים, בירת המדינה, ציבור התושבים שמרגי יותר מאשר בשני כרכי החוץ — תל-אביב וחפה. אחת התוצאות: ירושלים היא העיר היחידה בארץ, בה עולה תפוצתו של ידיעות אחרונות על זו של מעריב.

כאשר ד"ר עזריאל (ר') איפכא מסתברא) קרליבך, עורך ובונה מעריב גילה, כי תפוצת עיתונו בבירה הוא 3000 גליונות (מתוך 40

העץ בירי האדם

לא צעצוע, כי אם מסהקסמים.

2. תחילתה של הרפתקה קצרה:

1. בית מרוח בהארלם - רובע הכושם הפרוע בניו-יורק.

5. סאלי ביטי נלמעה, בתפקיד בעל בית המרוח, מעודד את לקוחותיו לרקוד ולשמוח.

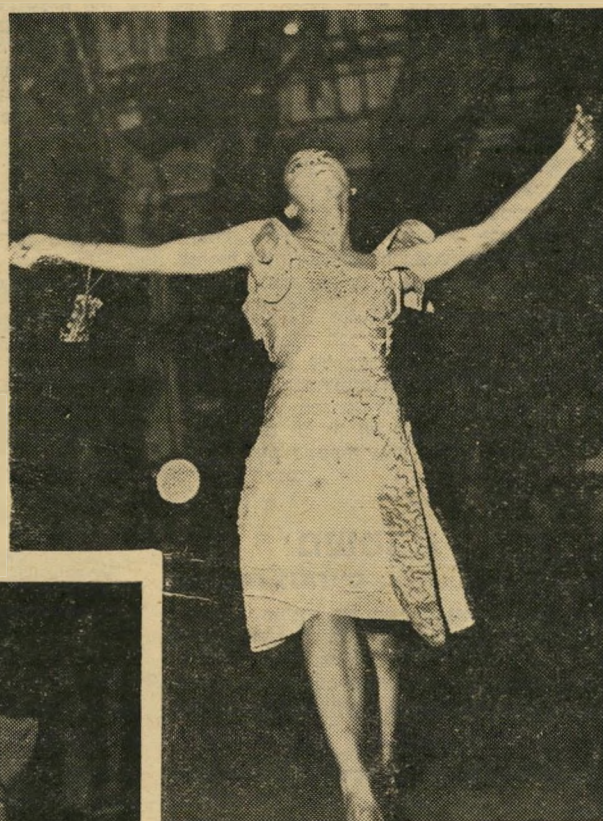

6. פתאום נכנסת אשה, המחפשת את בעלה. היא רוצה להתנפל על הרקדנית. שפיתתה אותו ושבתה את לבו. שנים' מבין הנוכחים אוחזים בה עד שחמתה מצטננת. האולם מתרוקן והיא מתפייסת, תוך כדי ריקוד, עם בעלה. החוזר בתשובה.

3. הלקוח והרקדנית משתוללים ומתפרעים בהתפרקות פרימיטיבית.

4. בקצב שגעוני. כשכל שריר מתנועע לצלילי הג'אז הפראי. רוקד הזוג ר'קוד מודרני, שמקורו בג'ונגל האפריקאי, בריקודי השבט הפראיים ובטקסי דת.

הופעת הטרופיקאנה עוררה ויכוח סוער: התלהבות חמה, בעיקר מצד הנוער, התנגדות כמעט סנובית מצד מבקרים רבים. יש שאמרו: זוהי הבעה גאונית של חרדות החיים של עם פרימיטיבי. אמרו האחרים: אירוטיות מזויפת, ערבוביה של הכמה. העולם הזה ביקש את הלחקה, טרם צאתה מהארץ. לערוך לפניו הצגה פרטית. התמונות שכעמודים אלה יתנו הזדמנות גם לרבבות, שלא היתה להם אפשרות לבקר בהצגה, להגיע לכלל דעה משלהם.

התקפה על סייפיים

משאורגנה המחלקה הכלכלית של המש"ט (שנטלה לידה את סמכויות הפיקוח של משרד הקיצוב והאספקה ז"ל), עמדה בפני מנהליה השאלה: כיצד לפעול, בלא להפיסיד את אהדת הקהל? במצב רוח מרומם,

שירותי השלטים
נשיקה בפרוטות...

מלאי רצון ומרץ, החלו אנשי המשטרה הכלכלית את השלב השני של המסע נגד ה"שוק השחור".

כיום, מקץ ששה שבועות, ברור לכל אלה הנוגעים בדבר, כי "כל הארץ היא שוק שחור אחד". והשאלה העומדת עתה בפני אותם מנהלי המחלקה היא: כיצד להשתלט על הכל? הרי המשטרה, כגוף המוציא לפועל, אינה יכולה לסגת. אין גם סיבה מספקת לנסיגה כזאת, סבורים העומדים בראש, שההיפך נכון.

לוא ניתנו למשטרה הכוחות הדרושים ועוד כ-2000 שוטרים "כלכליים", היה השלטון מצליח במלחמתו נגד העסקים הבלתי חוקיים לסוגיהם. לזה דרוש: (א) להקים בתי סוהר במדינה, שישכנו את כל העבריינים; (ב) לחבר מחדש את החוקים בעת חירום, כדי להאמץ למציאות (חסרים כשהם כמה סעיפים לעבריינים, חצאי עבריינים, רבעי עבריינים, שהמחוקק לא חלם עליהם; ג) ליחסל במדינה את המסחר, את המלאכה, את התעשייה, את ענף המזון, מהכפר ועד בתי מלון מפוארים. כל זאת יודעים האחראים למלחמה הנוכחית נגד השוק השחור.

הואיל וזה שייך לכנסת ולא למשטרה, מדמים הלוחמים האמיצים את הרעיונות הללו בלבם, וממשיכים בפעולה. לפי שעה אין גם סכנה לחיסול גמור של משק הארץ, מ'אחר' המושגת השוטרים (מספרם הנוכחי: 900) הוא תהליך, העלול לארוך לא פחות מאשר משטר הצנע.

נישואין בשוק שחור

ה"ספתח" של המשטרה בתפקידה החדש היה מוצלח. אנשי המחלקה הכלכלית ישבו ותכננו, והחליטו לנקוט בשיטה של מבצעי בזק, המושתתים על יסוד האפתעה. הם החלו בסריקות אחר מבריחי המזון במב"ר אות העיר, פעולה זו לא הפחידה את סוחריה הזהב, שהמשיכו בריקוד השדים ברחוב ליינבלום וחשבו בלבם: "הם מחפשים עור פור, זה לא נוגע לנו".

אולם באותו זמן, כאשר עמדו השוטרים במבואות הערים, תוכנן המטה את ההתקפה על הסייפיים והחיפושים בבתיים. בעוד נמשכת הפעולה נגד הסחר הבלתי חוקי בזהב, כבר החלה הפעולה נגד ענף הרהיטים: הפעולה הקונסטרוקטיבית (הממשית) הראשונה בקנה מידה גדול, שנערכה על ידי המשטרה. השי"ב נעצרה שבעה בעלי בתי חרושת, שבעי בתי מלאכה, שבעי חנויות רהיטים, שבעי המעצרים לא היו אלא חלק קטן של הפעולה הגדולה, שהקיפה את כל הארץ. בסך הכל נערכו 87 בדיקות בענף הרהיטים. המשטרה גילתה, כי סוחר רהיטים מוכרים ארון ב-600 לירות במקום 98; כי בחנויות רהיטים מס' תירם את הסחורה; כי בעלי בתי חרושת מייצרים רהיטי מותרות על אל האיסור; כי רהיטי "לכל" נמכרים בתור רהיטי מותרות (על ידי אותם בעלי בתי חרושת, הרשאים לייצר רהיטי מותרות); כי אלה הרשאים לייצר רהיטי מותרות, ולמכרם במחירים מסויימים, קיבלו בעבורם מחירים של אלף לילה לילה. המסחר ברהיטים עומד כולו בסימן של הפקרות.

זוגות אינם יכולים להתחתן. אין באפשרותם לרכוש מטה, ארון או שלחן. בעצם לא נגלה כאן דבר חדש. כל זה ידוע רבים. אך כאשר המשטרה יודעת — נקרא הדבר ענין לה. התוצאות: מעצרים, עורכי דין עסוקים מעל לראש, ערבויות של אלפי לירות, עבוי

דה רבה לבתי המשפט. עוד תוצאה: קנסות גבוהים לקופת הממשלה. רק תוצאה אחת חסרה: הרהיטים עדיין אינם זורמים אל הקהל במחירים הנורמליים.

דרכי חיים

סדר הוא סדר

"הננו מבקשים מכב' לסלק מיד את החוב הג'ל, והננו מפנים את תשומת לבו, שאם גם הפעם לא נענה על ידו, נאלץ לאחוז ב"אמצעים לשם גביית החוב, וכל ההוצאות ה"כרוכות בדבר תחולנה על-כב'".

מכתב זה קיבל תושב תל אביב ממחלקת החשבונות של בית החולים העירוני הדסה. המדובר, כפי שאפשר להבין, בחוב עבור טיפול בחולה. אולם איש לא ינחש מה היה שיעור החוב.

הסכום: 50 פרוטה.

מתוכן המכתב ברור, כי אין זו הפעם הראשונה, שהנהלת בית החולים פונה לאדם הזה בנידון החוב. יש להניח, כי מחיר בולי הדואר עלו כבר על החוב. אך צריך להודות: סדר הוא סדר. זאת הבין גם האיש, שאליו נשלח המכתב. אלא מה? פשוט לא היה לו זמן לגשת לבית החולים, כדי לסלק את החוב, כי הנו אדם עסוק מאד. אולם יום אחד, לאחר התזכורת השלישית, גמר אומר לסדר את הענין: שכר מזגית הלך וחזור, שילם את החוב ברחוב בלפור. בסך הכל עלה לו הדבר 650 פרוטות.

פוי, כלב רע

בענין החל הכלב המחונן ביותר של השכן. שני עורכי דין, שלשה פקדי בית המש'

הכנת התפאורות

...תוכל לקרוא...

פט, שופט שלום בכבודו ובעצמו מטפלים בדבר. כל המאורעות, שקדמו לפרוצדורה החוקית והמשפטית בין שני השכנים ב"חוב ברוק בתל אביב, היו נמנעים אילו לא היה זה כלב מחונן, וכאן היה קבור הכלב. אדון ירקוני מגדל דגי זהב, הוא אוהב את הדג ואת חריף ביותר; וזהו התובי היחיד שלו. לשכן, אדון צפרוני, יש כלב קטנטן וזרזי ככספית. צפרוני אוהב את כלבו, הכלב אוהב את דגי השכן, ליתר דיוק — את האקוריון. יום יום היה הכלב נעלם מביתו ובעלו היה מוצא אותו אצל השכן, מס' תכל באקוריון.

בינתיים פרצה מגפה באקוריון — הד' גים התפגרו. ירקוני הזדעזע: מה הסיבה לכך? הוא פתח בחקירה: החליף מים, הור' סוף מחדש את החמרים הדרושים, ומזון בשפע. הדגים חיו ימים מספר וכעבור זמן מה — שוב מגפה. ירקוני ראה אותם צפים על פני המים ללא רוח חיים. היה ברור: כאן פעלה עינו הרעה של הכלב. הכלב גורש פעם ופעמיים. ירקוני סגר את הדלת של החדר, שבו נמצא האקוריון. הד' גים היו בריאים ושלמים.

תשוקתו של הכלב לידידיו הדגים ולביתם האקוריון הייתה גדולה. לילה אחד חזר ירקוני בשעה גאוורת הביתה וראה את הכלב. רק אז הבין מגדל הדגים את סיבת האסון. לא היתה זו עין רעה, זה היה משוה יותר ממש. הכלב עשה את צרכיו לתוך הד' אקוריון. עתה היה הכל ברוך. כעבור יומיים שוב אירע האסון לדגים.

הריב היה חריף ביותר. החלו בחילופי מכ' בתים. לא הגיעו לידי פשרה. הוגשה תביעה משפטית. עתה יהיה על השופט להחליט בדבר.

נשפים

הדי לאמאר בטכניון

גשף הסטודנטים ב"ח"ה הנהו לכל הד' עות, המאורע החברתי המרכזי בעיר העתידי (שנשארה, משום מה, עיר העתיד זמן רב מדי).

עוד בשנות השלושים עלה בלב הסטודנטים הרעיון לערוך נשפים. להשתמש בהכ' נסות לקרן התלמידים הנצרכים. אחרי מס' פר נשפים, קנה לו הנשף שם בארץ ואף במזרח. החיילים הבריטיים החונים במזרח, שבלו במחנות ומחנות נופש בסביבות חיפה, החלו נוהרים לנשפי הסטניון, לבלות עם נערות יהודיות. כשהחלו הנשפים להיות יותר ויותר פופולריים, עברו לשטח נגרשי הסטניון ואולמות הלטורים.

במשך הזמן גדלו הנשפים, הפכו יותר ויותר דמיוניים. אורחי פלשתניה (או) חיכו בקוצר רוח ל"ג בעומר, ולנשף בשטח ה"גדול, הגובל עם רחוב הרצל בחיפה. מל' חמת העצמאות פרצה והנשפים נדמו, אנשי הסטניון לקחו את הרובה, הלכו למלחמה.

כאשר חזרו, החלו לחדש את המסורת. הפעם חסרו נסיון, בהעדר הותיקים שעסקו בהכנות לנשף בעבר. בכל זאת, כאשר באו ההודעות לנשף בשנתיים האחרונות, מהרו האורחים לצייד את עצמם בכרטיסים, שמ' לות חדשות, חליפות הגונות.

השנה — שנת צנע מובהקת — שנה של חוסר נייר, קרטון ועץ, ישבו מאות סטודנטים במטה מיבצע הנשף, אימצו את מוחו' תיהם וכוחיהם, למען הפוך את נשף השנה לטוב ביותר בכל נשפי הסטניון. לדעתם, אפשרי הדבר גם כעשירי. במטה הוכנו עשרות הפתעות עצומות. דלפקים ואולמות של לי' אומים שונים, שיכניסו את הקהל שוחר ה' נסיעות למצב רוח של "אני בדרום אמרי' קה", או, "זה בדיק כמו בהרמון תורכי". עשרות תלמידים, הלומדים הנדסה וארכיטק' טורה, גויסו למלאכת התפאורות, חשמלאים לתאורה. יקינו שעשועי לונפרק, יבנו גם מנהרות זועה ופתויים אחרים, שיתנו לגברים הזדמנות לחבק את בנות זוגם, "שבטת תב' הלנה נורא".

בשנה שעברה הכניס נשף הסטודנטים לי' מעלה 5000 ל"ל לקרן בית הסטודנט. ה' פעם הפיצו הסטודנטים הרוויזים שמועה, ש' הד' לאמאר, בכבודו ובעצמה, תופיע. ה' תכננו את המספר הד' נשפיות בפרוטות, תוכל להקים בשפתיה גורד שחקים לסטודנ' טים של הסטניון.

משטרה

הניתוח נסתיים

החידה הגדולה של משטרת ישראל גפת' רה השבוע: "ישורון שיף", הממושמע עד קצה היכולת, כפי שמכנים אותו מכריו ה' שוטרים, בעל שפם נוסח פרוסיה של המאה הקודמת, איש המחלקה הערבית של הסוכ' נות היהודית וחבר מפא"י, ששימש עד כה מפקד מחוז חיפה, נטל לידו השבוע את האגף מספר 1 של מטה המשטרה — חקירת פשעים.

עמדת מפתח זו גורמת לכך, שהמחוזיק' בה, בארצות מסוימות, הנו האויב מספר 1 של בעלי השקפות אחרות, מאלו של אנשי

אורות הניאור

...גורד שחקים

השלטון. יש לקוות שלא כך יהיה בישראל. העמדה נמסרה לבשר ודם, ששמו ידוע ברבים. עד כה רק התלחשו, ובעצם עמדה המשטרה פנויה. כל אלה, שעמדו לסירוגין במלא מקום היו מצויינים בכתב מינוי של "הארץ הקדש".

תחילה עמד בראש האגף הקצין הותיק ר' ברט (רם) לוסיג (ירון), שעזב את המש' טרה (ונתמנה קונסול בקפריסין). משהושם מעליו הקצין עצמן סתוי; סתוי עצמו פרש מהמשטרה לאחר ויכוח מסתורי, חופשה של חודש, שהוארכה אח"כ לחדשים בנסיבות בלתי ידועות לקהל. מאז כיהן מר זלינגר כמנהל המחלקה הפלילית, ואילו באורח בלי' תי רשמי עמד בראש האגף סגנו של המפקח הכללי, יוסף נחמיאס. השאלה, שהושמעה פה

ושם, היתה: מדוע אין ממנים ראש אגף חקירות? התשובה באה עתה.

אגף החקירות של מטה המשטרה עבר בינתיים ניתוח, המכונה בשפה הרשמית: "אורגניזציה"; נראה שהחולה טרם סיים את תקופת ההבראה. הוא יהיה מורכב מארבע (ואולי חמש) מחלקות: פלילית, פוליטית (מודיעין), משפטית, כלכלית. בינתיים נודע על מינוי חשוב אחר בתוך האגף: שלמה סופר, הטוב והוותיק, שבין חוקרי משטרת ישראל, "שרלוק הולמס הישראלי" בפי ה' שוטרים הפשוטים, (28 שנות שירות במש' טרה, מהן 14 בירושלים, שסולק תחילה ב' "שיטור הגדול", אך הוחזר בכבוד לתפקיד לאחר חקירה) — יעמוד בראש המחלקה ה' פלילית של האגף במטה הארצי.

המחלקה הכלכלית (פיקוח), מלחמה בשוק השחור) תעמוד תחת פיקודו של סגן מפקח מחוזי מתתיהו סלע, שנתמנה למשרה זו עוד לפני חודש, וכבר הספיק להנחיל אי אלו מכות לספסרות בשלב ב' של "המלחמה". נשארת השאלה: מי יעמוד בראש המחלקה הפוליטית?

עד כה לא נרמז דבר בנידון זה (מכל מקום לא הגיעו המיונים לאוני העתונאים), אך מבינים, כי האיש יהיה בדרגה של סגן מפקח מחוזי, בהתאם לכלל. מכאן אפשר לצטט רשימה של "מועמדים עתידיים", אם באמת יהיה זה המפתח למינוי — יוכיח העתיד הקרוב.

פשעים

זכונת יריה באדמה

לפני מלחמת השחרור התגורר חוסיין עבידי בג'בליה ביפו. משהחלה הבריחה ה' גדולה, בשעת כיבוש יפו, נמלט חוסיין ה' חק מביתו, היה בעבר הירדן, בטול כרם, ולבסוף השתקע בג'בליה. אך הפעם בג'ב' ליה בעזה. עוד לפני ששה חודשים היה תר' שב שכונה זו, עד שבא לביקור קצר לישי' ראל. כתוצאה מהביקור הזה הוחזר חוסיין ליפו. הפעם לא לג'בליה, אלא לבית הסוהר. שם ישב כחצי שנה עד למשפט. בשבוע ש' עבר דן אותו השופט אליעזר מלחי לשלוש שנות מאסר.

עמד חוסיין, בן 65, בפני השופט, נשבע שלוש פעמים בזו אחר זו ("אחת לא מספיק" אמר בהביתו השישימה בעד תזקת אולם בית המשפט) וסיפר: "אני סוחר יר' קות הייתי... אולם במקומות החדשים לא היו לו הקשרים והמקורות הנחוצים, ועל כן לא היה יכול להמשיך במסחר, והפך פו' בעל חקלאי. אחד בשם סלים, בעל ארמות כסביבות טול כרם, נתן לו עבודה. היה מר' ויה 12 גרוש ליום. לא היה טוב, הלך לעזה. גם בעזה לא היה מצבו של חוסיין מזהיר. הוא עמד בכל מה שזדמן, רצה להרויח. יום אחד הוצע לו גיב, שעלול היה להביא רוחחים. בא אליו אדם בשם מוחמד אל מוס' עני, אמר: "בוא אתי מעבר לגבול, ליד פלוגיה, שם יש לי משהו קבור באדמה, נביא את זה בחזרה". חוסיין הסכים. התשלום ש' הובטח לו היה — לירה ועשרים גרוש.

עד כאן סיפורו של חוסיין ההמשך סופר על ידי עד התביעה, רב סרן, שיצא בלילה אחד לסויר בסביבת כביש פלוגיה. בחורשה העזובה עמד בית הרוס. סיפר העד. "לפתע הרגשנו בחמור על יד הבית. הקפנו את ה' בית ראינו עוד חמור, מהדז השני. נכנסנו לתוך הבית ההרוס: בפנים נמצא הנאשם ועמו אדם צעיר, שהצליח להמלט. במקום נמצאו: מכונת יריה לואסי, שתי צלחות כדורים, רובה איטלקי, אקדח, למעלה מאלף כדורים ועוד חלקי נשק". חוסיין עבידי נע' צה, ומסר עדות למשטרה: את הנשק חבא באדמה האיש, שהזמין אותו לעבודה. הם הוציאוהו וביקשו להביא בחזרה לעזה.

אולם החשוד, נתן קנה, אמר, כי "הימים אלה הם תשובה, שהנשק הזה הובא אל הארץ, וזה דבר מסוכן".

הארץ

אהבה מוזמסת

אירון נוסעים גדול התרפק מעל לשדה התעופה בפורט וייאן (חזרות).

ברקוביץ ישראל, ת"א

מצב משפחתי?

(מודעה: דרוש מדיק לקיטנה. לפנות עם פירוש הנסיון (מעריב)).

רותי גיל, ת"א

בתיאבון

(מודעה: במלאת 8 שנים למרד גיטו ורשה, יתקיים (יום הזכרון) בקיבות, ע"ש לוחמי הגטאות (על המשמר)).

עוד מפלגה

מחסור באספה לבעלי חי (ידיעות אחרונות)

יואל גולדברג, חיפה

העולם הזה, מס' 707

איראן רפובליקה עממית

שוב התעלה הד"ר מוחמד מוסאדק מרוב התרגשות. אולם הפעם לא מרוב שמחה — הוא התעלה מבהלה. קולו נחנק בגרונו, כאשר קם בישיבה רגילה של המגילס והר דיע, כי אימו עליו ברצה.

אחרי חזרה אליו הכרתו הודיע, כי מעתה ישא אקדח — כפי שהיה רגיל לעשות, עד לפני הבחרו ראש ממשלה — ולא יעזוב את בנין המגילס. כבר פעמיים לפני כן, בקרי יירה הפוליטית הארוכה שלו, השתמש המ דינאי ההיסטורי-למחצה, בן ה'71, בזכות המקלט המסורתי, לפיה חייו של אדם בטור חים כל עוד הוא נמצא בבנין המגילס, או בארמון השאה.

מיד לאחר זאת הותאמו שני חדרים לצרכי ראש הממשלה. האחד כחדר שינה ואוכל, והשני כחדר עבודה. בדיוורו החדש לא חסר ראש הממשלה כלום — מלבד מקלחת. תוך מאמץ למנוע את הוצאת האיום נגדו, זיר את עבודת הועדה, שמתפקידה להוציא לפועל את האמת שדוה הנפט ובתי הויקוק. בראיון עם סופר אמריקאי הכריז גאואד סאואפי, הצעיר האחראי לארגון הפעולות החילוניות של פידאיון איסלאם, כי ראש הממשלה בגד בעם האיראני, וכי סופו למוות. לפקודתי עומדים 5000 איש, המוכנים להק ריב את חייהם למען הרעיונות שלנו. המה נגד לרעיונות אלה יוצא להורג ללא רחמים.

האנגלים לא התנגדו. כאשר נשמט רסן השלטון מידי ראשי המפלגות במגילס, וההמונים המאורגנים בארגונים הבלתי-חוקיים, פידאיון איסלאם הקנאי, וטוהה הקומוניסטית הגרישו מה רב כוחם, מונה מוסאדק לתפקיד ראש הממשלה בתקוה, כי ארגונו הקיצוני ילכ סביבו את ההמונים. ואמנם, החוק הראי שון, שהועבר ע"י המגילס, היה חוק העברת נכסי חברת הנפט לעם האיראני.

אך זה לא סיפק את ההמונים. הם נוכחו לדעת, כי גם לקיצוניותו של מוסאדק יש מחיר. הוא נכנע ללחץ הבריטים, שהשתמשו בנשק הגיוני ביותר: אם האיראנים ילאימו את שדות הנפט ובתי הויקוק, לא ידעו להפ עילם. האמריקאים הבטיחו לבריטים, כי לא יעזרו לאיראנים להפעיל את המתקנים. האנגלים לא יתנגדו, אם תוקם חברה לאר מית איראנית, שתקנה את רכוש החברה האנגלית — בתנאי, שהטכנאים האנגלים וה הודים ימשיכו להפיק ולזקק את הנפט, שיי מכר לאנגליה.

מאחורי האיומים וההפגנות של פידאיון איסלאם עומדים שותפיהם מן הקצה הפוליטי השמאלי — חברי מפלגת טוהה. מתחילת המאורעות, שבאו בעקבות רצח רומארא, שיתפו הקומוניסטים פעולה עם הדתיים, שלא היו אז אלא כלי שרת של הריאקציה במגילס. לאט לאט הצליחו פדאיון להשתחרר מסיוע בעלי האחוזות, היושבים במגילס בלא לאבד מכוחם, כי טוהה נשארה עמם.

עתה נוצר מצב, המאפשר לשני הארגונים הבלתי-חוקיים להופיע בהפגנות פומביות ולד

רוש, כי הממשלה לא תתערב — והממשלה אינה מתערבת.

ממשלה קומוניסטית. אולם אידי ליה זו בין שני ארגונים קיצוניים, השייכים מסבסם לשני קצוות, עשויה להסתיים בכל יום. אחרי שיישברו השאריות האחרונות של שלטון הפיאודלים, יחל מאבק בין שני ה שותפים על השלטון.

לעומת האלפים המעטים של פידאיון (המ רוכזים בעיקר במספר ערים גדולות), מונים חברי טוהה רבבות פועלים עירוניים ואיכרים מרודים. כבר היום נפוצים ניחושים רבים ברחובות טהראן על הרכב הממשלה היציבה הראשונה, שתקום באיראן מתוך קלחת המאורעות — מוכבת, כמובן, מאנשי טוהה. כי הלך הרוחות בארץ בשל עתה לבחירת ממשלת קומוניסטים, שאף פעם לא היו ב שלטון.

ואז תפגוש בריטניה, לא בעסקנים בעלי

מוחמד חידר, מפקד
החללים לא ישובו

אחוזות, הניתנים להשפעת המרבה במחיר, אלא ברפובליקה העממית האיראנית, שהת נגדותה תהיה חריפה ועקרונית ביותר.

מצרים

מי הקובע בצבא ?

ששה חדשים אחרי שמוחמד חידר באשא, מפקד עליון של הכוחות המזוינים המצריים, הגיש את התפטרותו, פורסם מנשר מלכותי: „אנו, פארוק הראשון, מלך מצרים, בהסתמך על פקין 14 של החוקה, ממנים בזה את ה פילדמרשל מוחמד חידר באשא מפקד עליון של הכוחות המזוינים המצריים“.

חידר חור, אולם חללינו הקדושים לא יחזרו! הכריז השבועון רוז אל-יוסף. השבועון, שניהל מלחמה עקשת נגד חידר — מלחמה, שהיה לה חלק חשוב בהתפטרותו

— והפסיק אחרי ההתפטרות, פתח בהתקפה חדשה. „חידר באשא אינו אלא צעצוע בידים חזקות (המלך), והוחזר כדי להשליט מרוה פוליטית מסויימת על הצבא“, האשים השבו עון.

לפי דברי רוז אל-יוסף, לא הוחזר חידר בשל ידיעותיו הצבאיות. „אלו נערכה בין הקצינים הגבוהים שבצבא בחינה, שלפיה יבחר מועמד למשרה זו, ודאי שלא היה זה חידר באשא. הוא לא הוכיח שום כשרון בשטח הצבאי. ליהפך, אם לדון לפי מעשיו הקודמים, הרי הוא האשם העקרי במפלה פלסטין; הוא שלח לחזית חיילים, שלא היה להם שום מושג בלחימה. או שמא, שואג השבועון, „נקבע כשרונו לפי פעילותו במש טרת פארוק החשאית, ובהנהלת בתי-הסוהר“.

למות — ותו לא. חידר באשא לא הת רגש מהתקפה זו. גם התקפות אחרות, חרי פות יותר, שפורסמו בעתונים אחרים, לא עוררו בו שום התרגשות. מיניו היה תוצאה גלויה של הכנעת הוואד לרצון המלך. כאשר עלה אל-נחאס לשלטון, סירב להענות לדרי שת המלך, לתת לחידר את תפקיד שר הב טחון. וכאשר פרצו השערוריות סביב המעי לות בקינת נשק מקולקל וגורמי המפלה בא רץ ישראל, הכריז הוואד את חידר להתפטר.

ע"כ סולק אחד מעמודי התווך של הש פעת המלך בתוך הצבא. הוואד ניגש להש תלט השתלטות גמורה על הצבא. הוא הוציא את סמכות ההעלאה בדרגה מידי המפקדים הצבאים והעבירה לידי שר הבטחון. ע"י שי מוש בהבטחת העלאה בדרגה כשוחז, הצליח לרכוש את אמן הקצינים.

המצב בצבא הגיע לנקודה, שקצינים אינם חושבים על מות בעד המולדת. הם רוצים למות — אם עליהם למות — בדרגה גבוהה ככל האפשר, התמרמרו קצינים גבוהים שהודחו.

אולם עתה, בעמדם בפני גל התמרמרות המונית, בגלל עמדתם הפושרת בשאלת פיניו הצבא הבריטי ממצרים, חיפשו מנהיגי אל וואד לפייס את המלך, כדי שלא יצטרף למח נה האנטי-וואדי. הם הסכימו להחזיר את חידר באשא, בקבלם את כל התנאים שהע מיד.

הרשות להעלות בדרגה או להדיח קצינים תועבר לידי; הוא יהיה אחראי בפני המלך, לא בפני שר הבטחון; הסכום הכולל של תקציב הבטחון ימסר לרשותו, והוא יחלקו לפי ראות עיניו.

מה ההבדל ?

בחצות נסתיים המצב הצבאי בכל מצרים, מלבד באזורי הספר. בתוקף מצב צבאי זה, הוכרז ארגון האחים המוסלמי כבלתי-חוקי, ורכושו „החרם ע"י ראש הממשלה מחמוד אל-נוקראשי, בשנת 1948. נחאס באשא, לפי הבטחת-הבחירות שלו, החזיר את החוקיות לארגון, אך המשיך — בתוקף המצב הצבאי, להתחזק ברכושו.

עתה, עם סיום המצב הצבאי, הוחזר גם הרכוש. אלא שהאחים, המונים למעלה מ 60.000 חברים במצרים בלבד, החליטו לח וור לזירה החפשית בהפגנה אדירה. הם ציוו

מוחמד בסיוני, פושע
משוה הניע לרצוח

על כל חבריהם, בכל רחבי הארץ, להתכנס במסגדים לתפילת הערב, ולהשאר שם עד חצות. דקה אחת אחרי חצות היה עליהם לצאת בצעקה גדולה: „אללה אכבר ! אין אלוהים בלעדי אללה !“ ולפלוש לבנינים, ששימשו מרכזי הארגון עד אשר הופקעו. כל קבוצה היתה צריכה להכין שלט גדול, הנר שא את שם הארגון, ועם פלישתם למקום, לתלות אותו על הכניסה.

כל הפעולה תוכנה בסודיות רבה, והוצאה לפועל ללא תקלות. רק בקהיר לא נעשה שום דבר. מספר שעות לפני מועד תפילת הערב, קרא שר הפנים, פואד סראג אל-דין באשא, את ראשי הארגון למשרדו.

„אני יודע על כל העניין“, הודיע להם. הוא הצדיק אותם ואמר, שהוא מבין את רגשור תיהם. אולם הוא ביקש מאתם להמנע מצעד הפגנתי זה בקהיר בלבד. „הרי אני, שעזרתי לכם במאבקכם לחזור לזירה הפוליטית, הו כיור לנאספים. אם תרצו בכל זאת לקיים את ההפגנה, אמצע זאת בתוקף חוק ההתקלוליות. אם תימנעו, וחולו להכנס מחר בשקט לבניי כם, ואני אפילו אעזור לכם. האחים הסכימו.

ההד היחיד, שהיה לכל העניין הזה, בק היר, היה רצח קופאי ארמני של בית-מרוח פינאל. הרצח, מוחמד כאמל בסיוני, בן 25, נכנס למקום, וכעבור מספר דקות, שלף אקדח, הרג את הקופאי. אך מטרתו לא היתה לשדוד את הקופה — הוא רצח מתוך דכ און. בחקירה אמה, שהוא חבר ארגון האחים המוסלמים, שהורה להתכונן לפעולת הפלי שה, וכשבטולה הפעולה, לא ידע מה לעשות. „התכוננתי באופן נפשי לשימוש בנשק“, אמר האיש, „וכנראה שמשוה תתי-הכרתי הניע אותי למעשה זה. אך אני אינני פושע. אני אדם שקט, האוהב את יפי החיים“.

בתרון תשבץ 68

מאונך (1): דיביייה (6) פריס (9) לעז (10) ספוג (12) סרגל (14) אדר (15) ביב (17) יחי (18) אגרוף (22) די (21) קל (22) סבו (23) קרס (25) הין (27) נון (29) ילק (31) מיץ (33) לתת (35) קרפ (38) נהר (40) נאה (41) נר (42) רב (44) בולאי (46) אגב (47) קרב (49) דגל (50) חציל (51) שינל (53) אלי (54) סקרן (55) ירושלים

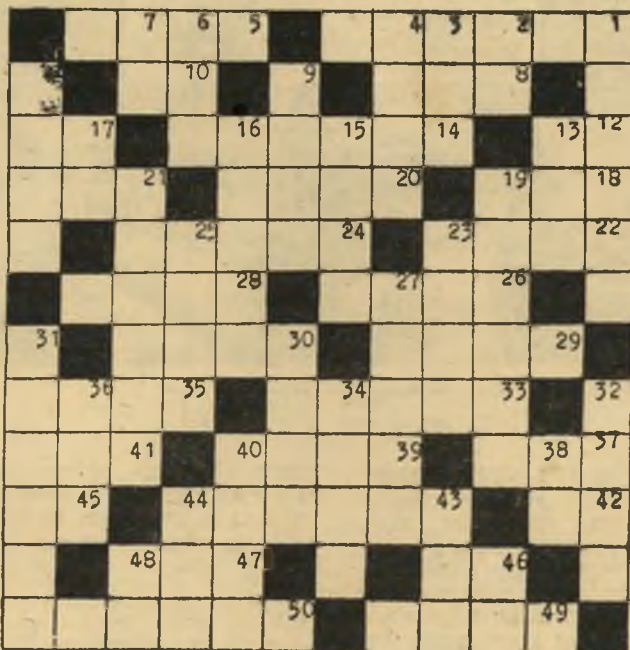
מאונך (1): דה סיקה (2) בלגי (3) יעל (4) זו (5) הסדר (6) פו (7) רגב (8) סיכיר (1) פרוק (13) רחלים (14) אגודל (16) יד (18) אבן (19) פרי (24) סלק (26) גין (28) נתנאל (30) קרנגי (32) צהב (46) אציל (48) בשר (50) חלש (52) ין (53) או

תחרות הכותרות

דוש צייר קריקטורות, שנושאן קבוץ גלור יות, אך לא השאיר מקום לכותרות.

כדי ללמדו לקח, מומין אותך העולם הזה לספק 6 כותרות עד ה'27.51 (ראה תלוש בעמוד 14), לפי חותמת הדאר.

בין בעלי 6 הכותרות המוצלחות ביותר תוגרל טיסה לאילת על חשבון דוש.

תשבץ מס. 69

מאונך (1): הכרעה דמוקרטית (5) בית עשוי עץ (8) משכן הצאן (10) מפקד מחלקה (12) אחת עשרה (14) ואדי בחיפה (17) נע (18) עמק (20) גב הנגל (21) פינה (22) דוכן (24) כפר ערבי בסביבת בית גוברין (26) ממנהיגי השומר הצעיר (28) צנור הדם החזור (29) החלק המצנן את קנה המקלע (30) מנעל (33) בן דת משה (35) חודש עברי (37) קילוח חזק (35) תעשיית הלחם (41) השמדת אנשים (42) מטבע סינית (43) חלום התרנגולת (כתיב מלא) (45) נזכר לעיל (ר"ת) (46) שמו הפרטי של גיוסון (47) אלי (49) שבט (50) הוצאת ספר

מאונך (1): חטיבה צבאית (2) אבר (3) רוק (4) צבע (6) תולעים (7) מגבולות הארץ (9) זכוכית לחלון (13) כוח (15) בן שבדיה (16) מעלה (17) נכרי (19) קבוץ בעמק הירדן (21) משטר בלא מלך (23) צלחת גדולה (25) נהר בארץ (27) צייר צרפתי (1891—1841) (30) ...לחכמה-שחיקה (31) חלק מבריטניה (32) איש קדוש לה (34) קבוץ בגליל העליון (36) תואר בצבא (38) שר (40) ריקוד "יש" ראלי" (43) נמשך מאחרי המחרשה (44) עץ תעשייתי (46) אמא (48) מילת זיורו

ארצות הברית

מאק נגד אייך

בארצות הברית נמשך הויכוח הגדול, שזי עזע ביותר את המדינה מאז מלחמת האזרחים הגדולה, לפני למעלה מ-70 שנה. בכמה הכרזות מהדהדות תקף מאקארטור את כל מבנה הממשלה הטרומנית, ריסק את משרדי החוץ של איצ'סון. בפעם ראשונה אחרי עשרות שנים התלכדה כל האופוזיציה הרפובליקאית מאחורי דמותו של איש אחד, שהציבור כולו השתתחו לפניו. לא נשאר ספק, כי בבחירות הבאות לנשיאות, בעוד שנה, יופיע דוגלס

ברית המועצות

תכנית 100 השנה

אחד האנשים המעטים, שהציעו לתוך אפלה זו, היה שומר-ראשו של טיטו, מירקו ילא-דיץ, סרן בשרות הבטחון היוגוסלבי, שליווה את המרשל-הפרטיזן בביקורו האחרון בקרמלין, בטרם הפך כופר. לא מכבר פירסם בע"תון שווייצי את אשר ראה בביקורו זה: — ביום בהיר אחד, באוגוסט 1938, הוכנס אדם נמוך-קומה לחדריו הפרטיים של סטאלין בקרמלין. "שמעתי שאתה יכול להאריך את חיי האדם", אמר לו סטאלין, "ד"ר אנאסטאזיאס

בנגוד לאגדות, האופייניות לרוסים, כאילו מרבה סטאלין לשחות, אין הוא שותה כמויות גדולות של אלכוהול, גם אינו משחק בקלפים עד שעות הבוקר. הוא שותה תה חריף, מעשן מקטרת, ומהלך לרב בחנורו. זוהי צורת עבדו דתו הרגילה: הוא מאזין לדעות המנוגדות, לעתים קרובות, של מקורביו, משמיע בהליכה ובקול גרוני עדין את החלטתו, כשהוא מסתכל בהם בעינים עצומות למחצה. כמובן שלרוב מתקבלת דעתו.

קודש הקדשים של סטאלין גדוש ספרים, כי הוא קורא מספר עצום של דפים מודפסים — גם של סופרים זרים, שספריהם אסורים

מצטער, אולם אני זקן מדי מנדוד מרחקים כה רבים. רופאי רוצים שאחוס על כחותי". "אני אדם זקן", יומו של סטאלין מתחיל בשעה 1 אחה"צ, בביקור רופאו. הוא מקבל עיסוי והקרנת שמש-מלאכותית, בולע סבלאות ויטמינים. שלוש פעמים בשבוע מזריקים לו זריקה מיוחדת, בלתי-ידועה לרבים, שתפקידה ללחום בתופעות עייפות ובניוון התאים. בכל רבע שנה הוא מבלה 3 שבועות בחופשה, מחוץ למוסקבה. שאיפתו הבולטת לחסוך את כחותיו, ולא חולשה גופנית, הם שגרמו להתנהגותו המיוזרת. בכל מקום הוצבו ספות נוחות, כדי

הבן יאשא דג'וגאשווילי
הטוף בלתי ידוע

אבא סטאלין וזכת סבטלאנא
המפמרמנט סוער

הבן ואסיי סטאלין
ההתחלה נאה

מומן בברית המועצות. גם ביתו הפרטי, המכונה "קרמלין קטן", והנמצא כ-70 ק"מ מחוץ למוסקבה, מוקף גדריתל מחושמלים, מלא ספרים. כן נמצא שם אותו סידור של "עינים מאגיות" ועמדות-תצפית של שומרי-ראש, כמו בקרמלין עצמו. אומרים, שהבית רוהט יפה; רק מעטים ראוהו מבפנים. מנהל את הבית גרוני זקן, הקורא לו "קובה", כבימי נעוריו, והמדבר עמו גרונינית.

משם נוסע סטאלין בכל יום לקרמלין. המ' כונית המשריית, החסרה מספר, דוהרת במהירות עצומה דרך רחובות העיר, כשה' תנועה נעצרת משני עבריהם כמו בשעה שב' ארצות אחרות נעצרת התנועה, בשעה שמכר' ניות כבאי האש והמשרה חולפות במהירות. **סטאלין האב** עד כמה שידוע, היו לסטאלין רק 3 ילדים: יאשא, שהיה צריך להיות עתה בן 43, ואסיי, בן 30, וסבטלאנא, נא, בת 26. יאשא לא היה חביב על אביו, נשא לאשה רקונית, עבד במשרד צנוע בבית' חרושת למכונות, עד שהתגייס ונפל בשבי הגרמני. הוא קרא לעצמו בשם דג'וגאשווילי, ואיש אינו יודע מה היה סופו. כדבריו של סמרקין, אין מוכירים את שמו בפני סטאלין. ואסיי סטאלין התחיל בקריירה נאה: כיום הנהו גנרל. הוא היחיד, שמותר להזכירו בעתונות, והוא מחקה את אביו בדיבורו וב' הופעתו, אך אינו אישיות כמוהו, ואין לו כל סיכוי להגיע לגדולה.

לא פגשתי בסבטלאנא, שחונכה יחד עם בתו של מלוטוב. הרבו לדבר על הטמפרמנט הסוער שלה, הדומה לזה של אביה, המחבב אותה ביותר מאז מות אמה, אללוברנה נא' סאשא, מכיוון שהוא רואה בדמותה זכר לאשתו המנוחה, שהיתה אהובה עליו ביותר, ושהרבה להתעצב עליה אחרי מותה. **עיני סטאלין**. הסיפורים לבטחוננו האישי של סטאלין הם כמעט אגוריים. איש אינו יכול לנוע בקרמלין, בלא שתעקבנה אחרי עיניהם של שומרי-הראש, צעירים שחונכו במיוחד לתפקיד זה, והקוראים לעצ' מם בגאווה "עיני סטאלין" ("סטאלינקי את' שטי"). מיתקנים מיוחדים יוצרים אוזקת מידית, כשעובר על פניהם גוף שלא זוהה. הקהל רואה את סטאלין רק בשני מקומות, ממרחק רב מאד: בככר האדומה ובתא התי' אטרון בולשוי. לעולם אין הוא נושא נשק. מלוטוב אינו יוצא, בלא שיהיה בכיסו אקדחו הזעיר המפורסם, הדומה לצעצוע, שהנו נשק מזויק ומסוכן ביותר. גם שאר חברי הפוליש ביוורו ידועים כצלפים. אולם סטאלין שונא נשק חם, וסומך אך ורק על "עיניו", אשר כל אחד מהם נשבע למות לפני שיאונה רע למנהיגם.

צעירים אלה קיבלו חינוך מיוחד ומקיף: אימונים גופניים, אימוני נשק, והם אנשים שנבחרו בגלל דרגת אינטליגנציה גבוהה.

שיוכל לנוח בשעת העבודה. באמצע פגישתו עם טיטו, כעבור שעתיים שיחה, אמר פתאום: "מצטער, עלי לשכב מעט. הוראת הרופא. אני אדם זקן, ועלי לחסוך את כחותי". משמעת עצמית זו הראתה את תוצאותיה. בהתחשב בגילו, מפליאה הופעתו של סטאלין ברענונות, יוצרת רושם, שעוד ישנם בו אוצרות עצומים של כוח וטמפרמנט אדיר. שערותיו הלבנים, ואף דללו מעט, אולם קומתו זקופה.

אמונתו שישג'ע ל' גיל 100, ושיוסיף ל' הנהיג את ארצו לפ' חות 10 שנים נוס' פות, חדרה גם לל' בות האנשים שב' סביבתו. "אין אומר בגלוי, אולם כמה פעמים רמזו לי, ש' אין זו תופעה בל' תירגילית בין בני העם הגרוני להגיע לגיל זה."

בנין הקרמלין. וסטאלין המצויר
קול גרוני עדין, עינים עצומות למחצה

סטאלין בנעני בית. גם ראשי המפ' לגה רואים את סטאלין רק במשרדו הרשמי, המכונה "חדר ההנהלה" ("בדורו נאצי'אלני קה"). אולם מעטים מכירים את סטאלין האחר, הנוצל לעליבית ולובש מעיל-בית נוח, בחדריו הפרטיים. מי הם? גנרל סמרקין, מפקד ה' קרמלין, אמר לי שמספרם 5 או 6: מלוטוב, בריה, מלנקוב. ידאנוב המנוח נמנה עם חוג זה, וגם כאנאוביץ, היהודי, מוזמן לעתים קרובות, מפני שחוש ההומור שלו אהוב על סטאלין.

פרנקל, רופא יהודי, שרכש לו שם במחקר הביולוגי, גימגם את תשובתו: "לא, אני רק חוקר... אנחנו בשלב הראשון... לא הייתי טוען..."

מאז הפך ד"ר פרנקל פרופסור פרנקל, רופאו הפרטי של סטאלין. בקרמלין מרבים לדבר על "תכנית 100 השנים" של סטאלין. על חייו הכפופים להוראות הרופא. בראש וראשונה יעץ פרנקל לסטאלין לבל יחל בעבודה לפני שעה 6 בערב. מכאן בא כינויו של סטאלין

בפי עובדי הקרמ' לין: "פועל הלילה" (נוטשוי ראבוס' גיק"). מדינאים ושג' יורים זרים נאלצים, לעתים קרובות, לח' כות עד השעות ה' קטנות של הבוקר, כדי להתקבל אצלו לראיון. גם אורחיו הפרטיים אינם רואים אותו לפני 7 בערב.

אלם טרומן טרם אמר נואש, רמז כי יציע מועמדותו בשנית, כדי לדרוש צדק היסטורי בוויכוח עם מאקארטור. בנאמו האחרון גילה איפה תיפול, לדעתו, ההכרעה: בברית המועצות עצמה.

אמר טרומן: המעצמה הקומוניסטית חלשה בעצם מבנה. הוא לא התכוון למשק: זה עתה פירסמה ברית-המועצות את תוצאות תכנית החומש האחרונה, שהוגשה לפני המועד שנקבע. המספרים, ששיכנעו גם את המומחים של המערב, מוכיחים כי ברית-המועצות הדר' בירה את בריטניה ברוב שטחי התעשייה, תפסה את המקום השני, אחרי ארצות-הברית, בתעשיית הפלדה.

בדבריו של טרומן ביצבצה שאלה אחרת: מה יקרה בברית-המועצות ברגע שימות סטא' לין, בן ה-72? האם לא יתמוטט המשטר ב' מלחמה סנימית אכזרית. כך התרכזה שוב תשומת הלב על דמותו של איש-המסתורין בקרמלין, שחיו הפרטיים ומצב-בריאותו שרויים באפלת בטחון עמוקה. אך הוא לא הגיב במלה אחת על הויכוח הגדול, אשר יק' בע את דרכי-המלחמה של האמריקאים נגד ברית-המועצות.

סטאלין הפך אמן בכל תנועה לחסכון כוחותיו. כשמת רוזבלט, העיר לאנשויו, כי "לוא חסך את כחותיו. היה חי גם היום". כשהוזמן לבקר בארצות-הברית, ענה: "אני * הקרמלין נבנה במאה ה-15, כיתר המב' צרים, שהוקמו באותה תקופה בלב מספר מערי רוסיה הגדולות. הקרמלין במוסקבה: מקום הכתרת הצארים וקברותיהם. הבנין היחיד במוסקבה, שלא נהרס בשרפה הגדולה בימי כיבוש נפוליון.

מאקארטור כמועמד הרפובליקאים. ההתלהבות הגדולה, שאפפה את הגנרל החוזר, היתה פרי האכזבה הכללית מתוצאות המלחמה בקוריאה, הנראות בעיני האיש ברחוב כאשמת הממשלה. על אף האכזרות הגדולה, שלא פסחו אפילו על עיירה אמריקאית אחת, לא נראה סוף למלחמה. דעתו של מאקארטור, שאפשר לסיים את המלחמה ע"י הנחתת מהלומה מוחצת על ראש הסינים, בסין עצמה (העולם הזה 703), עשתה רושם כביר.

לעומתם מנסים הדימוקראטים למצוא להם איש, שילחוב את דמיון ההמונים כמו יריבם הגדול. הארולד טטאסון, מגדולי המדינאים האמריקאים, הציע מועמד משלו: להעמיד מול "הגנרל של המזרח" את "הגנרל של המערב"; מול "מאק", גיבור הפאציפיק, את אייך, גיבור העולם האטלנטי. שני הגנרלים קיצוניים במידה שווה בשנאתם אל ברית-המז' עצות, אך בה בשעה שמאקארטור סבור, כי ההכרעה תפול במזרח, מאמין איינוואור, כי הגורל יוכרע באירופה.

אלם טרומן טרם אמר נואש, רמז כי יציע מועמדותו בשנית, כדי לדרוש צדק היסטורי בוויכוח עם מאקארטור. בנאמו האחרון גילה איפה תיפול, לדעתו, ההכרעה: בברית המועצות עצמה.

אמר טרומן: המעצמה הקומוניסטית חלשה בעצם מבנה. הוא לא התכוון למשק: זה עתה פירסמה ברית-המועצות את תוצאות תכנית החומש האחרונה, שהוגשה לפני המועד שנקבע. המספרים, ששיכנעו גם את המומחים של המערב, מוכיחים כי ברית-המועצות הדר' בירה את בריטניה ברוב שטחי התעשייה, תפסה את המקום השני, אחרי ארצות-הברית, בתעשיית הפלדה.

בדבריו של טרומן ביצבצה שאלה אחרת: מה יקרה בברית-המועצות ברגע שימות סטא' לין, בן ה-72? האם לא יתמוטט המשטר ב' מלחמה סנימית אכזרית. כך התרכזה שוב תשומת הלב על דמותו של איש-המסתורין בקרמלין, שחיו הפרטיים ומצב-בריאותו שרויים באפלת בטחון עמוקה. אך הוא לא הגיב במלה אחת על הויכוח הגדול, אשר יק' בע את דרכי-המלחמה של האמריקאים נגד ברית-המועצות.

— בינתיים פירסמה המפקדה האמריקאית פירוט אבירות הקומוניסטים. המוכיח מה יד' ערכה של הקליעה בשדה הקרב המודרני. רק 22% מהרוגי הקומוניסטים נפלו קרבן אש הונשק הקל, וגם הם ברובם מאש אוטומטית מקרית (מקלעים, תת-מקלעים, רובים אוט' מסיים). 60% נהרגו ע"י תותחים ומרגמות, 10% ע"י פצצות וראקטות, 8% ע"י נשק אחר.

סרטים

"האוצר"

הקולנוע הפולני נהנה, כפי הנראה, מחופש יותר מאשר כל תעשיית קולנוע אחרת מאז חורי מסך הברזל. התוצאה היא: האוצר הוא קומדיה עליזה ונחמדה, הנהנית הרבה מעצם היותה ניקה מכל שמץ של תעבולה פרוטסטאנטית ישירה. לאמיתו של דבר, האוצר הוא אחת הקומדיות הטובות ביותר של השנה נאיבית, כן, אבל מבדחת מאוד.

העלילה נסבה על נהג אוטובוס בשם ויטק דושינסקי, הנושא לו זבנית צעירה (שפולרסקה) לאשה, בהיותו סבור שהינו בעל חור. שעות ספורות לפני הטקס מתברר לגיבור המסכן, ששכנו חזר בו — והוא חוזר אל החדר. כיון שמצב הדיור בווארשה ההר"ס ה גרוע בהרבה מזה שביראלי, אין הוג הצעיר יכול לבלות בצוהרה אפילו את ליל החתונה. הוא חוזר להוריו, היא לפינתה שלה. בדרך מקרה, אופיני לקומדיה, נודע לוויטק על חזר נפלא בין ההרסות. הוא איך למקום, שוכר את החדר, אך בערב מגלה, שגרים בו מלבדו גם: פקיד ממשלתי מן הדור הישן, המאזין בקביעות לראדיו לונדון, והכתאונן, בהתקל בכל פגע: "האם לשם כך לחמנו שש שנים?", גובה של חברת החשמל; מומחה לפעולות קול (אדולף דימשה) ברא דיו, הגר בארון. אלה, ביחד עם בעלת-הבית, דודניתה ושכנה רוקה-דוקנה, מהווים אוסף משעשע של דמויות תיאטרליות במקצת אך אמיתיות ומעניינות.

כאשר באים אל החדר שני נוכלים, המ חפשים אוצר שהוצפן שם, כביכול, מסתבכת העלילה מאד. נוסף לזאת מכנה ויטק את אשתו "אוצר". כל זה מנוצל כמעט עד גבול היכולת על ידי הבמאי, התסריטאים, השחקנים. גם בלי המקצב המסחרר של הקומדיה האמריקאית הושגה כמות רבה של צחוק. — המבחן האחרון לקומדיה.

פרק אחד בסרט עושה לצחוק תסכית ראי דיו: אדולף דימשה המבולבל מחליף את פעוליו הקול זה בזה. ופרק אחר, בו נוקב דימשה חור בקיר, אגב חיפוש האוצר, מציא ממנו פמוטים, כלי כסף השייכים, כפי שמתברר, לא לאוצר, אלא לשכנה מעבר לכו תל. הם המבדחים ביותר בסרט רוח הומור, אדולף דימשה הוא שחקן גדול, בלי כל ספק, אבל גם האחרים ממלאים את תפקידם בנאמנות. נראה שהתלהבו מן הסרט, בצעו אותו בדבקות ראווה לשבח.

"יאנקי בחצר המלך ארתור"

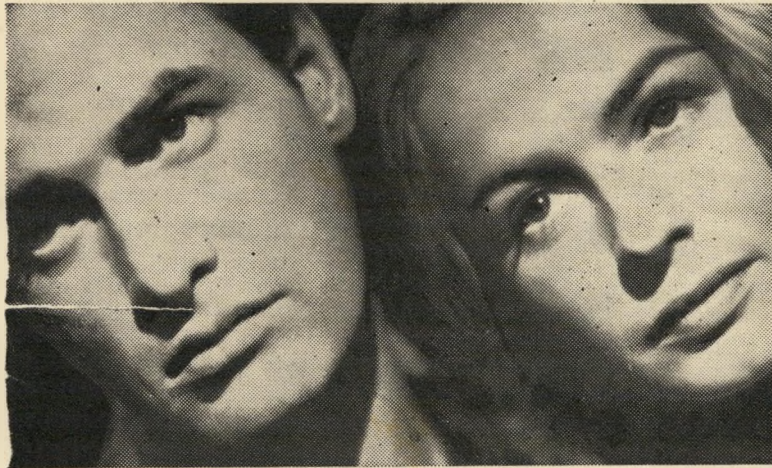
מארק (טום סויר) טחין (1835—1910) הוא ההומוריסטן האמריקאי הגדול ביותר ויצי רוחו מכובדות וידועות לכל ילד ולכל מבוגר בארצות הברית. אף על פי, שאנקי בחי צר המלך ארתור אינו עומד בסטור הראשון של ספריו, טבעי היה שבמוקדם או במאוחר יגיע אל בד הקולנוע. אכן, בשנת 1932 יצא לאור מהדור היאנקי במהדורת הסרטי רטית הראשונה בהשתתפות שחקן קומי גדול, חיל רוג'רס. זמן קצר אחרי כן, בעקבות אופנה אמריקאית אחרת, הדורשת שכל יצירה ספרותית בעלת ערך תומחה לאור פירוטה (התוספת החדישה ביותר לרשימה ארוכה: אילן גדל בברוקלין כקומדיה מור סיקלית!), העלה הצמד הידוע הארט (מלים) ורוג'רס (מוסיקה) את היאנקי על במת ברודוויי.

— עד עתה הוסרטו: האקלברי פג, מארועות טום סויר, בן המלך והעני, יאנקי בחצר המלך ארתור.
— רוג'רס, 55, נהרג בתאונת אירון ב' אלסטה, 15 באוגוסט 1935.

כשנגשה חברת פאראמאונט להסרטי בש" גית את היצירה, לא נסתה לחזור על מפעלו של רוג'רס, שהגיש קומדיה-סאטירית רבת פקחות, מאד קולנועית וקולעת. היא בכרה להעתיק מן הבמה את העיבוד המוסיקאלי דווקא, על כל סירבולו, ולאץ את בינג קרוסבי להופיע בתפקיד הראשי של האמריקאי, החוזר אחורנית אל המאה הששית, אל המלך ארתור ואביריו, אנשי השילחן העגול. הוא מוכיח להם, שהאיצטלה הרומנטית, בה עטפה אותם ההיסטוריה, מזויפת לחלוטין.

מחברי סרטו של הבמאי טיי גארנט החמיצו את כל ההזדמנויות. מחוץ לקטעים טובים בודדים, הסרט פשוט משעמם, השירים הקרוסביים מאטים את קצבו. אשר לקרוסבי עצמו, ברור בהחלט שהוא איננו האיש המתאים לתפקיד הדורש קלילות רבה. סגנונו הכי בד והמוחל הוא לרועץ לסרט כולו. נחמה לחסידי היופי הנשי: רונדה פלמינג בתפקיד אליסנדה.

רונדה פלמינג, 28, ירוקת עינים, אדומת שער, גובה: 1.68 מ. אחת התגליות ההר ליבודיות האחרונות, שנתגלתה, לאמיתו של דבר, פעמים אחדות בטרם הגיעה לפיסגה: לראשונה, בהיותה תלמידת-גימנסיה בהוליווד, כאשר "מחפש כשרונות" של אחת מסוכנויות השחקנים עצר את מכונתו בצד המזרחי, שעליה עשתה את דרכה לבית הספר, ושאלה אם מוכנה היא לשחק בסרט טים. רונדה (או מארילין לאינו — שמה האמיתי) סברה, שזוהי חזרה על תכסיס דווקאני בדוק, הרימה את חסמה, המשיכה לצ' עור. משעמק אחריה האיש בעקשנות, השילה את נעליה ופתחה בריצה מהירה. הסוכן לא הצליח להדביקה, כי היא היתה האתלטית הראשונה בבית הספר, אבל בשובה הביתה, מצאה אותו משוחח עם אמה, שהיתה בשעתה שחקנית. האם לא התנגדה.

שפולרסקה, דושינסקי ("האוצר")
נישואים ללא חזר

ישראל

"יומן גבע"

היש מקום לשני יומני-קולנוע בארץ קטנה כישראל?
המפיקים גוסקינד (סרטי קולנוע) וגבון (מע' בדת גבע) החליטו להוציא אל הפועל את סרט החדשות, שנועד לתור ביומן כרמל, או לחזק כליל את רגליו.
מי שראה את שני המהדורות הראשונות של יומן גבע על הבר, לא יכול להמנע מהש' וות אותם עם יצירתו הדו שבועית של נתן אסלרוד: היומן החדש עולה בלי כל ספק

פעם נוספת, לאחר שסוכנות השחקנים לא הביאה את ההצלחה המקוה, נתגלתה על ידי המפיק גיסי לאסקי, והופיעה בתכנית הראי דיו שלו; נשכחה שוב ושוב נתגלתה על ידי חברת פוקס, שנתאשה מן השחקנית הצעירה ויחורה על החזרה איתה. הבא בתור היה דוד סלצניק, שנתן בידה תפקידים לא גדולים באחדים מסרטי, השאיל אותה לו. ק. א., ששתפה אותה בצל העבר, המוצג עתה בארץ. לאחרונה נתגלתה על ידי הקהל, הר' פיעה ביאנקי בחצר המלך ארתור בתפקיד ראשי, ובסרטים אחרים ככוכב.
רונדה פלמינג היתה נשואה זמן לא רב

גריר, מיטשום ("בצל העבר")
צל העבר בצל

על כרמל. הוא ערוך בקצב מהיר וחי, ומר' כב מצילומים מקומיים, וגם מצילומי חוץ (נשלחים ל ידי יומן גומון, פאריס). הוא בהרבה יותר מעניין וקרוב יותר ל היומנים האירופיים ברמתו. הקלטת הקול והמוסיקה גם עולים על הרגיל אצל כרמל.

אמתי-הביקורת על נסיון מסוג זה ביש' ראל חייבת למדוד את הכוח, לא רק את הפועל. למרות ששני המהדורות הראשונות של יומן גבע מלאות ליקויים רציניים: כמה מן הצילומים המקומיים אינם ראויים להיות מוצגים, העריכה אינה נקייה, לפחות במקום אחד, משיגאות גסות, ההסבר (מאת עמנואל הרוסי) הוא לא-קולנועי ביותר. למרות כל זאת, אין ספק, שיומן גבע מהווה צעד קדי' מה בשטח זה בארץ. לאחר דריכה במקום של עשרים שנה, אין זה דבר של מה בכך.

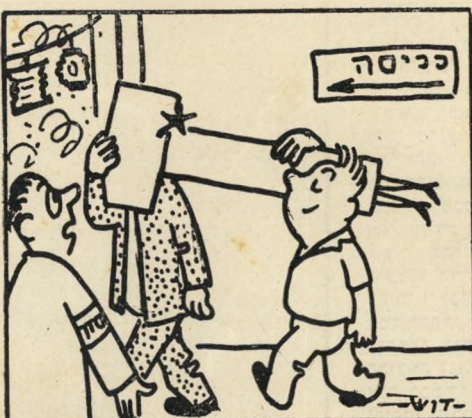
בקצרה

האשה ידה בכל — אינה הקומדיה המוצלחת ביותר של השנה, בהחלט לא, אף על פי שמשתתפים בה כחות כמו דוד (בצלע אדם נבראה) ויין, רוברט קית וכוח חדש ומ' צוין בשם מארבין קפלן. העלילה על אודות צעיר בעל שאיפות פוליטיות וחסר מצפון (דיק פאואל), וצעירה בעלת מצפון (ג'ון אליסון) מסבכת בקוריה גם אריה גדול, אבל אינה מעוררת את הצחוק, שקיו לו מפיקה. **הלורד המדומה** — הוא בוב הופ, המנסה בכל כחו להצחיק את הקהל. הוא מצליח, אבל רק פה ושם. בין הרגעים המבי דחים הבודדים — שעמם.

פריבין — שנה אחת בחוה קטנה בצרפת. הסרט, שצולם במקום העלילה, בהשתתפות אנשי החוה עצמם, איכרים פשוטים, הוא אחת היצירות הקולנועיות הגדולות ביותר של כל הזמנים.

בצל העבר — ג'ון גריר ורוברט מיט' שום בתפקידים מלודרמטיים בסרט שצל העבר נסוך עליו בהחלט. הוא נוצר ע"י חב' רת ו.ק.א. בשנת 1947. קירק דוגלאס טוב בתפקיד משנה.

מתפלחת לנשף

מלבד גוים - בי. ג'.

המאבק על ירושלים (156 ע') - בנו רוי תנברג - הספר המצוייר (3.250 ל"י).
 "גדולתה של אומה צפונה בקטנותה. לא ב" רעם של סוללת תותחים בני 25 ליברות, ולא בטענותיו המפוצצות של שר מדינה..."
 "בשעה שבע בדיוק מתחילה הילדה הקטנה, מגודלת בצמות, את תרגילי הפסנתר שלה באטוד מסובך לשופן. בוקר בוקר היא מתחילה בשעה שבע. לא תמיד אפשר לש" מוע את נגינתה ברחוב, בגלל הפגזים הבאים מאחורי העיר העתיקה..."

במעלה הרחוב מטייל אדם עם כלבו לפני פת שחרית. מסביב נודף ריחן של מדורות עץ שטות, ונשים גותנות על המדורות ומי כינות קפה. כשבא הנער המחלק את עיתוני הבוקר, מחייכות הבריות. אמהות בודקות תחילה את מקומות הצל בגינה, כדי לברר אם אין קלעים עפים לכאן, ואחר כך הן מוציאות את התינוקות בלולים..."

כך כתב רוי ("בעיני גר הגר בתוכנו") אלסטון, בחתמו דוד קורטני, בסטיון פוסט של חודשי המצור על ירושלים, באביב 1948. הוא ידע לשקף באנ" גלית הספרותית והמעוצנת שלה, במליו ה" מביעות, כל את האווירה של בירת המדינה, הנתונה בטבעת כיתור.

בן רוותנברג, צלם ועיתונאי, שיתף את דוד קורטני (שמו האמתי, כאמור: רוי אלסטון), מי שהיה קצין תעמולה ליד מטה מפקדת ה" מורח התיכון, בימי מלחמת העולם, והפך אחד ממקורביו המחלקה המדינית של הסוכ" גות (ואחר: משרד החוץ הישראלי) בפרסום ספר צילומים, המיועד לחוץ לארץ, בעיקר, בו ניתן תיאור המערכה על בירת ישראל ב" עשרות תמונות (לדיוק: 210 תמונות) מלוות טקסט תעמולתי, שלא לעניין וחסר טעם, ב" רוב המקרים.

לולא הקדמתו המרתקת של דוד קורטני, האומרת בכמה אלפי מלים את כל שאפשר לומר על ירושלים כבירה, וכל מה שעבר על מאת אלף תושביה בחודשי המצור, לא היתה הדקה רבה לאוסף הצילומים, שרותנברג כינס מתיקי שני תריסרי צלמים.

כי "הסיפור בצילומים", כפי שרותנברג מגדיר את אלבומו, אינו מצטמצם בירושלים במאבקה, אלא מהווה גם מדרין לירושלים העתיקה ובשנות המנדט האחרונות (גירוש הציונים מפעילים, גשר אלנבי שנהרס עלידי תנועת המרי העברי, מעצר ראשי הסוכנות, כרוז הלינה האנטי טירוריסטי, בי. ג'י. ליד שולחן עבודתו).

מטב היה לא ריכוז תמונות מערכה, ומי" עט בתמונות שמקומן לא יכירן ביומן המ" צור, אלא - בחוברת תעמולה של קרן ה" יסוד. אחד המכשולים לכך: בגלל יחסי ציבור לקויים עד אין גבול, לא הצליחו צל" מים לחדור בימי הקרבות לשדות הקרב, כך שמלחמת העצמאות לא השאירה כמעט תצ" לומי קרב ראויים לשם.

נוסף לכיסופים - סקיימסטר:

ציאת תימן (60 ע') - קרן היסוד לפי האגדה שבידיהם, הגיעו יהודי תימן לאיורו ההררי בדרום חצי האי ערב עוד לפני חורבן בית ראשון, סרבו לחזור ארצה, כשנקראו עלידי עזרא, ראש עולי בבל. הסבה: הם צפו מראש, שגם הבית השני ייחרב, לא רצו לעלות, כדי לחסוך מצמצם טרחת גלות שנייה.

התוצאה: גלות קשה, לחץ, עינויים ורדי" פות משך 2500 שנה. יהודי תימן נחשבו טמאים בעיני אדוני הארץ הערביים, לא הור" שו לשבת בעיר הערבית, סוגרו ברובע מיוחד. שילמו מס גולגולת כבד. לא הרימו קולם בפני מוסלמי, לא בנו בית גבוה מבית מוס" למי, לא רכבו על בהמות משא, לא הלכו לימינו של מוסלמי, קמו לפני כל מוסלמי והקרימו לו שלום, לא לבשו בגד צבעוני.

הקיצוץ היהודי בתימן החזיק מעמד, התרכז במלאכות המפרנסות את בעליהן ומועילות לציבור. היה נתון במרביט ימי קיומו וכלי" פים משחיתים, בתקווה עזה לגאולה ועלייה - שיבה לארץ ישראל. מדי פעם פלט כמה עשרות או מאות משפחות, שעברו מדבריות וימים, עד הגיען ארצה.

עם חידוש יישובה של הארץ, בימי הבילוי יים, גברה עלייתם; שליוו ההסתדרות, שמואל יבנאלי, עורר, לפני מלחמת העולם הראשונה, תנועת יציאה גדולה, הניח בכך את היסוד לשכונות וכפרי התימנים בארץ.

שלושים ושמונה שנה לאחר מכן קמה מדינת ישראל, ינקה בנשימה אחת, בהסתייעה במסטי סקיימסטר ארבעה-מנועיים, המיב" לים עד 120 עולי תימן צנומים וקלי כישקל במטוס, את כל גלות תימן, העלתה כחמשים אלף תימנים ארצה.

חלוקת הגביע, ברחו לחרור ההלבשה. נראה, שהצירוף של מכבי ישראל לא עלה יפה, ובצדק כתב עתון חרות פואמה על הנצחון המהיר. כאשר תרמה המיעצה המקומית בחדרה גביע, הוזמנה קבוצת מכבי תל-אביב. אלה החליטו להחזיר את השם הטוב וגברו על הפועל חדרה (1:4). הם חזרו עם גביע חדרה, שקבלוהו מידי מר ברמן.

כדורסל

6 גדולי הפועל

נראה שמשחק הכדורסל לבוגרים הפך מונופולין של קבוצות הפועל. החיכוכים בקרב קבוצות מכבי שיתקו למעשה את כל התחרויות, והמגרשים הפכו רכושם של קבוצות הנערים. קבוצת מכבי תל-אביב נחלשה עם עזיבתם של השחקנים עולי-מצרים פריי וחוררה, שעברה, בגלל חוסר המשחקים, ל" הפועל חולון.

גביע, הנושא את שם חללי חולון, נתרם והקבוצות מתל-אביב, ירושלים, חיפה, מעין ברוך, מקוה-ישראל, חולון תיחרו. רמת ה" משחקים התרוממה אל-על, ולגמר התייצבו שתי הקבוצות השכנות של הפועל: תל-אביב וחולון. בני חולון לחמו, רצו שהגביע ישאר במקומה, וגברו על התל-אביביים (40:31). הם קבלו את הגביע מידי ד"ר קוגל.

המצב בכדורסל מחייב את חתימת ההסכם בין הפועל ומכבי, אם לא יעשה הדבר במהרה, לא תשאונה קבוצות.

גזור, בוציקה, פרום. האורחים ח'פשו בלונדיות

אולימפיאדה

בכסים מולכלים

שוב סתם העולם הספורטיבי הבינלאומי את אפו לסרחון הכבסים המולכלים של הספורט הישראלי. כאשר הגיע מברקן של משרד החוץ הישראלי לועד האולימפי, בהמ" לצה לקבל את הישראליים עקרונית לועד האור" לימפי העולמי, צחקו הגויים.

הגיעו שתי בקשות לקבלה: הבקשה האחת נשלחה ע"י התאחדות הספורט לחובבים בראשותו של ע"ד נחום חת מחיפה (קרי: מכבי). הבקשה השנייה נשלחה ע"י הועד האולימפי החדש, בראשותו של אבא חושי - ראש עיריית חיפה (קרי: הפועל).

לאחר שתי דחיות וזכר סוף סוף הספורט הישראלי בעולם הרחב, ולפני הספורטאים מנצחת תקוה: הם יוכלו להשתתף במשחקים האולימפיים בהלסינקי (1952). ישראל הוכרה באופן עקרוני, אך עסקני הספורט בעולם הרחב ידעו את הסכסוך ופסקו: קודם תס" תורו בעיניהם לבין עצמם, ואחר-כך נקבל את הועד האולימפי הישראלי.

3 אולימפיאדות. לפי כל הסימנים החליטה ביתר גב היא לנקוט באימה השיטה. כפי הנראה, הפתרון היחיד שיתקבל על דעת האיגודים הספורטיביים בישראל, יהיה לקיים שלוש אולימפיאדות שונות בחלקי תבל מרוחקים. כל אגוד ישראלי (מכבי, ביתר והפועל) ישתתף באחת מאלה. הכדורגלנים של ביתר ילכו רחוק יותר, ונראה שהם יפנו לפדרציה הבינלאומית לכדורגל (פי"א), יט" ענו נגד חוסר הדמוקרטיה במוסד הישראלי לכדורגל.

* תמונה בלתי רגילה ביותר: גזור היה קיצוני ימני, בוציקה קיצוני שמאלי. שניהם נזדמנו, בדרך פלא, ליד השוער הדני.

כדורגל

כל סחורה עדיפה

הכדורגלנים הדנים הם בעלי גוף יפה, שער בלונדי נאה, רגלים חטובות, זריות חתוליות. בכדורגל, לפי משחק הבכורה שלהם, אינם מצטיינים במיוחד.

הצעד בארץ גרם רעב מוגבר לקבוצות מעולות. המשחקים המקומיים יצאו כבר מה" אף, והמתח ירד עד נקודת האפס. הרעב עשה את שלו - 6000 צופים הקיפו את המגרש היפואי. א.ג.פ. מדינה תופסת את המקום השני בסידרת הלינה הראשונה בארצה, וכל סחורה המובאת מחוץ-לארץ עדיפה, כידיע, על סחורה מיוצרת הארץ. לפי המבט הרא" שון, היו לבני-אירופה נתונים להיות שחקנים טובים, מה גם, שמבנה-גופם ופתיחת משחקם מזכירים את טגולות הכדורגל האנגלי.

הפועל תל-אביב הזכיר את הצנע בתל" בשת: מכנסים לבנים וחולצות ירוקות; עתיקות. יתכן והפתח מפני היריב הנודע, הביא את מנהלי הקבוצה, לחפש תלבושת נושנה, שתשמש הסוואה על המגרש הירקרק. ההסוואה היתה מיותרת. חולית החלוצים היתה כצל, מלבד ראובן אללוף שבלט, נש" ארו היתה בחושך.

תחילת המשחק היתה חגיגית. כדורגלני הפועל עלו על המגרש, זרי פרחים בידיהם, שנחננו בטקס קצר לדנים. אלה מהרו לחלקם בין הנערות הבלונדיות.

כדי המסין ורשא. עוד לפני המשחק היו האורחים. מזו האויר החם השפיע מיד, החולצות הלבנות דבקו בועתן. החלוצ המרכזי אמר: "איני יודע לשחק על דשא, וזה יפריע לכל הקבוצה, לפתח את משחקה הרגיל" קשה לקבוע, אם דרגתם הבינונית של שחקני א. ג. פ. נבעה מזיעה או מדשא; אולי עשתה ההופעה הפומבית הראשונה בפני קהל זר את שלה. - לכל הדעות היתה בלב הצופה הרגיל הרגשה שלפניו מתנהל משחק בליגה הראשונה בישראל. החלקים החזקים בשתי הקבוצות היו בהננה. שני השוערים נחסמו כראוי, ואלמלי השוער הדני - הגרי פרום - יתכן שחלוצי הפועל תל-אביב היו זוכים בנצחון.

בסיום המשחק, שנסתיים ללא הכרעה (0:0), שאל מישוהו בוער: האם עלתה הבאת הקבוצה הדנית בדביונים?

אלוהים עוזר לאנגלים

יומיים לפני המשחק הבינארצי בישראל, נתקיים באיצטדיון החבלי משחק בינארצי אחר: אנגליה - ארגנטינה. לעומת 6000 הצופים ביפה, נתאספו באיצטדיון האנגלי 100.000 חובבי כדורגל נלהבים. ההתעניינות במשחק היתה גדולה. ולאחר הפסד האנגלים במשחקי הגביע העולמי בריודה-ז'אנרו, נר" אתה כל קבוצה מדורס-אמריקה מסוכנת ומפ" תיעה. האנגלים אינם יודעים להפסיד על ניגרשם הם נגד קבוצות זרות. אף פעם לא הפסידו, אך הפעם פחדו ביותר. הכדורגלן האנגלי לשנת 1950, ג'ונסון, נעדר, וכמו כן חסרו: סטלי מטיס הנודע, המקשר-השד מאניון, והמגן אסטון.

כעשר דקות לפני סיום המשחק, ברור היה שגשבר הקרה. יחס השוערים הורה על 0:1 לטובת הארגנטינים, וההגנה שלהם בקמה להפליא את התקפות-המצח של האנגלים. אולם קרן של פיני מוצאת את מורטנסון והכדור ברשת - 1:1. נדמה היה שזאת התוצאה, אך סטן מורטנסון לא הרפה, והי" חיל את הצנחון לנבחרת אנגליה - 1:2. ההסבר, שנתקבל על דעת ההמונים לאחר המשחק, הוא: אלוהים עזר לכדורגל האנגלי.

המכבי"ם לא חיכו

התחרויות הספורטיביות ביום-ההצגמאות נערכו במקצועות רבים: כדורגל, חתירה, ריצה, שיט, התעמלות, רקודי"עם, השערוריות, שנתלו להחלשות השופטים, החריפו את היח" סים בין שתי ההתאגדויות הספורטיביות ה" גדולות: מכבי" והפועל. המחלקה לתרבות הגוף נכשלה בארגון התחרויות, שהתקיימו למרות הכל. הסכסוכים יצרו עובדות משונות, אך המשחקים נערכו.

כאשר בא ראש עיריית ירושלים, שלמה זלמן שרגאי, למגרש הכדורגל י.מ.ק.א., הפגין את יחסו החיובי לספורט. בבירה צמאים למשחקים גדולים, והדבר ניתן במשחק בין נבחרות מכבי ובית"ר. גביע נהדר, שערכו 500 לירות ישראליות, נתרם למטרה זאת. לאחר שהפועל סרב להפגש עם הבית"רים, הועמדו מולם המכבים. היה זה משחק גביע טפוסי; קבוצת ביתר ידעה את מלאכת המל" תמה וההתעקשות על כל כדור וכדור. המהלך הדומטי הוסיף מתח. בתום המשחק, היתה התוצאה 1:1, והשושט נאלץ להוסיף 20 דקות. אלה הפסיקו לביתר, כדי להוסיף שני שוערים ולזכות בגביע הנהדר. המכבים לא חכו לטקס

לונה-פרקיפ
 ע"ת
 האיס
 גלגל עונה

TWA USA TWA USA
 TWA
 סתכבדים להציג
 אח סטוס הלוקסוס
 "האמבסדרור"
 בטיסות ט.ו.א. התדירות
 לניו-יורק
 ס' לונדון וס' פריז
 לקבל פרטים סנה
 אל סוכן הנסיעות שלך או טלפן:
 0.11.א. תל-אביב 67441-2
 הגר יכול לסמוך על
 TWA
 TRANS WORLD AIRLINES
 ארה"ב אירופה אפריקה אסיה
 TWA USA TWA USA

פסנתרים
 קניה - מפירה - תקינים
 כוונים
 א. וסטרמן, ת"א, רחוב רש"י 9

תחרות כותרות

השם

הכתובת

את הכותרות שבחרת כתוב בכתב ברור ומרווח, לא יותר מ"8 מלים הכותרת. על המעטפה, שבתוכה תכניס את התלוש הזה, שעליו תכתב את הצעותיך, כתוב למעלה, מצד שמאל: "תחרות כותרות".

הצעות

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(6)

הציור: עד קיר הגנרליזם

גנרליזם האזורי, רופא צמחוני, דרמה גרבה, שארעה לפני חמש עשרה שנה, תיר: "גרסה היתה בודדת, בישנית... גני לורד היה חובב אנשים, חברות ומלא בטחון עצמי באותה מידה, שהיה מלא מיץ ירקות... הוא השגיח על תפריטה, בריאותה, נוהג חייה. הם היו נוהגים לסחוט מיץ שום ב"יחד".

מכניקה. סוכריות. מק"קו

— **רוברט שומאן**, שר החוץ הצרפתי, אוהב הסרטים, הסביר השבוע לנשיא, **וילי פנט אוריל**, האיש לסרטים, את התור עלת שהוא מפיק מביקוריו בקולנוע: "אני למדתי (בקולנוע) את סכניקת הנשיקה" אחר תיקן את עצמו, בצער: "אבל חוששני ש" קצת במאחר."

— חבר מועצת עיריית חיפה, **יעקב ארזי-שטיין**, איש מפא"י, למד סכניקה אחרת, לשם פיוס: בשעת ריתחת וויכוח במועצה הוא מוציא שקית סוכריות, מחלקן בין כל חברי המועצה.

— גם סכניקת היופים צעדה עדימה: מזויפי חתימות חיקו את חתימת רבה הראשי של ישראל, **הרב אייזיק הלוי הרצוג**, החתמו על כרזות והודעות, אחר שזכו כך בסכומי כסף קטנים בישראל, פנו לארצות הברית, עוררו את חשד התורמים, נתגלו.

— יועצה הכלכלי של הממשלה ומנהלו ה"כללי של משרד האוצר, **ד"ר (דולק) ה"ר רובין** חזר מארצות הברית, הביא עמו פ"ר סטטיסטי של עבודתו: במשך 42 ימי שהותו שם, טס מרחק כולל של 50,000 ק"מ, ב"21 מטוסים שונים, נאם פעמיים ביום, במ"מוצע.

— אחר שאוהבי מספרים בדקו ומצאו, כי המוני גניירות המסירו 720 טון גייר על תהלוכת **דגלם מק-ארטור** בגניירות, גילו, כי צבא ארצות הברית ממשיך להוציא מדי יום 75 לירות עבור החוקתו של מטוס הקונסטליישין הפרטי של הגנרל המפורסר, הקרוי על שם עמדתו האחרונה בפיליפינים — בטאן.

— במלאת 14 שנים לנישואיה של **ג'יין מק-ארטור**, נסעה עם בעלה, שנחננה מ"חקירות הקונגרס, לעיר מולדתה, זכתה במ"תנה סמלית מיזידיה: דרגת גנרל של ששה כוכבים".

— **וויליאם אוורדיאר**, השופט האירי, שעלה לדרגת ראש עיריית ניויורק, ושגריר ארצות הברית במקסיקו, בה הוא מבלה עם

הציור המודפס: בעד חורי המשי

אשתו הצעירה, לא התפעל מגלוי ועדת חקירת הפשעים, לפניה הופיע והעיד, לא מצא לנכון לוותר, בגלל קשריו עם העולם התחתון, על משרת השגריר, החליט "לספוג כמות שמש נוספת (במקסיקו) אחר הסבל, שנגרם לבריאותו במזג האוויר החורפי של ניויורק (בה שהה שבועיים)".

* דגת הגנרל הנבונה בצבא ארצות ה"ברית היא של חמישה כוכבים.

לנטייתו הפרולטריות, למרות עושרו הרב, הוא נוסע לפרלמנט הבריטי על אופניים. כי אשר נתרטב פעם בגשם, בזכות כלי התחבורה שלו, לא בוש, פשט את מכנסיו, לקח חלק בהתייעצות מפלגתית, כשהוא לבוש תחתונים בלבד.

— חברו למפלגה, הכלכלן **הארולד ויל-סון**, ילד הפלא של הלייבור, שנשט את משרד המסחר בשעת הוזהותו עם **אליזבת ("ני") ביינאן**, ניסה השבוע לחזור בה. העמיד תנאי: איזור בחירות אחר. בבחירות הקודמות עמד בנס (ברוב של חשע מאות קול), מנהיגי הלייבור שנוכחו לדעת, כי פריש שחבריהם השמאליים לא עשתה רושם כל"שהו בקרב הציבור, אף לא דגו בהצעה.

— כאשר **פארוק**, מלך מצרים, נחפזה ו"סקר את מתנות כלולותיו, בלסו: ששה ספי"לם עשויים זהב, משובצים יהלומים, נתונים על טס כסף, מתנת הקבינט המצרי (שלכל חבריו הנונק, לרגל נישואי פארוק, התואר באשא); טס זהב אחר, נושא אות "פ" מלכותי — מתנת הסגל הדיפלומטי; יהדות מצרים שיגרה קצרת זהב, שני עצציו זהב; עזת מיעוטים אחרת, האיטלקית — מכונית פאר איטלקית ("אלפא רומיאו"), שערכה 4000 לירות. מלבד אלה נודדו הפטריארך היווני באלכסנדריה — סל שנבה, המכיל 31 מטבעות זהב ומערכת פניני ענבר טהורות; נשיא טורקיה — שלושה שטיחים משובחים; נשיא הודו, מתוך כוונה טובה — שתי צי"ר

יוארה, אשתו והצירוף בקיבוץ לא עוד חיי מנזר

פיות רקומות; גנרל פרנקו — מסדר איזוב לה הקטולית; מרשל סטלין — כלי כתיבה עשויים אבן אורל. אך אגא חאן, המוסלמי ההודי בעל אוצרות הקורח, הצטיין בדאגתו האישית — קופסת סיגרים עשויה זהב, משרי בצת יהלומים.

— מלך אחר, **דוד**, מלך ישראל, זכה השבוע בכתר נוסף, שלישי: במלואת שלוש שנים למדינת ישראל הונח על קברו, שעל הר"ציון, כתר המסמל את שנת העצמאות השלישית. במשך תשע עשרה השנים הבאות יוג"ח תושעה כתרם נוספים על קבר דוד, כי מניין מלכי בית דוד — עשרים ושניים.

— **דוד בן-גוריון** זכה בהיעדרו מן הארץ בשלושה מרבדים, אריגת ידם של עולי "מר" בד הקסמים, שפתחו בית מלאכה במעברת גיור שבפרוודור ירושלים. תקחת הנותנים: אחר שבי. גי. יתפעל מיופי המרבדים, ידאג לספק חומר גלמי (צמר) לאורגי המרבדים התימניים.

— אחר שלא הצליחה במיוחד בשטח הזמרה, פנתה **מרגרט טרומן** בת נשיא ארצות הברית, לפעילות אחרת: שחקנית קול בתס"כית רדיו. התוצאה: שחר הופעה שבע מאות לירות, ביקורת חיובית ביותר.

— אותה שעה הצליח בן משפחה אחר, **מייג'ר ג'נרל רלף טרומן**, 70, ובין דוד הנשיא, לגלות את יכולתו: כאשר שכן לעג לכרוז הגי"א, שדן בפצצה האטומית, ו"הציע להטיל אחת מהן על ראש הנשיא, קפץ טרומן, הטיל בשכנו מכת מגל ימנית, נכ"של, אך הצליח למקור את מבטתו של יריבו.

— כאשר **בוב הופ** יצא להופעה של שני שבועות ללונדון, לא התעצל, נטל עמו: ארי"בעה כותבי בדיחים, שני טכנאי רדיו, מפיק, מוכירה, שני סוכנים, מנהל תחנת שידור, סנדק מסחרי, זמרת מלווה וכמובן — את עצמו. עתה הוא מנהל מו"מ להופעה ביש"ראל.

— ירחון אמריקאי גילה פרשת אהבים בין

על פני מסגרת של עץ. בחמרים שונים סות"מים במשי את הנקבים, שאין רוצים, כי הצ"בע יעבור דרכם. אחריכך שמים את הניר מתחת למשי, לוחצים דרך המשי את הצבע באמצעות גלילי גומי. חוזרים על פעולה זו בכל צבע לחוד.

התוצאה היא, שאין שתי תמונות והות. האמן יכול לגוון כאוות נפשו את גווני ההד"פסה, ליצור באותו דפוס מאות תמונות שר"נות.

כשראה הקיבוץ, כי אמנות זו יכולה לשאת את עצמה גם מבחינה כלכלית, קנתה לה מעמד חוקי. לא עוד היה יואל נאלץ ללחום את מלחמתו, ויכול היה להקדיש כוחו, כדי ללחום את מלחמת האמנות החפשית בקיבוץ הארצי בכללו. הוא נבחר מוכיר הארגון של ציירי הקיבוץ הארצי, המונה 90 חברים.

חיי האמן בקיבוץ אינם חיים קלים. אין הוא יכול לצייר, במקום לעבוד, מבלי שחב"ריו יסכימו לכך. הדבר קשה למדי גם כשה"חברים מבינים את הציור. הוא קשה שבע"תים, כשהצייר מצויר ציורים מופשטים, מהפכניים, שהם מעל לגבול ההבנה של הא"דם, החסר השכלה ציורית.

מכאן שהקיבוץ מוכרח להתוודע, בעצם, מכ"שול בדרך ההתפתחות האמנותית של חב"ריו. כדי שלא תקרה כזאת, התאגדו האמנים, החלו תובעים את זכותם בקיבוץ. הושגה פשרה.

הצייר: יואר רוהר

עץ. משי. גומי

קיבוץ השומר הצעיר, כפר מנחם, בצורת פרסה, שוכן על אחת הגבעות השטוחות הראשונות, המתנשאות מתוך שפלת החוף, בדרך בואכה תברון.

לפני המלחמה היה הסילו המיוחד של הקי"בוץ ידוע הטיב לדורות של מדריכי הגנה, שוחלו בקורסים הרבים, בשדות הקוצים של הכפר, הנחשבים בעיני מומחים כמשובחים שבארץ. בימי המלחמה נודע הקבוץ כאחד המקומות, שהתידדו ביותר עם החיילים, שעברו דרכו בסירות אינסופיים. אחרי המל"חמה קנה לו שם יפה עוד יותר: הוא היה אחד המקומות המעטים, מבלי להונות את האידילי"לעריבים, שנשטו בימי הקרבות.

אחד הקווים האופייניים לכפר-מנחם הוא גטיה בולטת לאמנות: מכון החשמל ה"מקושט בציורי-ענק, קירות חור"האוכל גור"שים ציורים. כמעט לכל הציורים האלה תוכן משותף: הם מתארים את כפר-מנחם עצמו, על שני מגדליו: הסילו ומגדל-המים. כי האחראי לשאיפה אמנותית זו הוא יואל רוהר, בן 38, איש-קיבוץ יליד אמריקה.

ספה נוחה, ויראות יפה, כשהיה יואל בן 18, נתחולל בו מאבק קשה. כחניך השומר-הצעיר הניו-יורקי שאף לחיי קי"בוץ — מרות מוחלטת של החברה על הפרט. כצעיר בעל שאיפה חזקה מאד לאמנות, שאף לעצמאות הפרט, לחרותו המוחלטת. תוצאת המאבק היתה פשרה מעניינת, שקבעה את דרך חייו של יואל. הוא למד אמנות בבתי"הספר האמריקאיים, מבלי להונות את האידילי"הקיבוצי שלו.

כשעלו חבריו לארץ ויסדו, לפני 15 שנה, את כפר-מנחם, נשאר יואל שנים נוספות באמריקה, להרויח דולארים למען הקיבוץ. כשבא, הביא עמו לא רק את אשתו, גם היא אמריקאית, אלא גם צירף אמריקאי שלם, מרוהט לפי טעם הסעם והנוחיות. את הצייר הזה הקים בין הארנים, בקצה הדרומי של פרסת-הקיבוץ.

החברים ביקרו בצירף, העיפו מבט תמה בספה הנוחה, בוילאות היפים, בכתיבה העת האמריקאיים. באותם הימים עוד היתה בלב רבים האמונה, כי הקבוץ מחייב לחיי מנזר דלים, חסרי-צבע.

איש פחות חזק, בעל הכרה חלשה יותר, היה, אולי, נכנע, מוותר על עצמיותו. לא כן יואל. הוא האמין, כי הקיבוץ חייב לתת שטח להתפתחות הפרט, גם להתפתחות האמן. הוא האמין, כי תיתכן אמנות קיבוצית בעלת רמה גבוהה.

כל עוד היה הקיבוץ עני ולא יכול לתת לכל חבריו נוחיות מינימלית, לא חדרה הכרה זו. אולם כשיכול הקבוץ לתת מכשירי-רדיו

שיטת ההדפסה: הצבע והגריד

לחברים, חלו בו, בזו אחר זו, תמורות קט"נות אך חשובות. כיום אין צירפיו של יואל דבר מיוחד במינו גם בקיבוצי השומר הצ"עיר.

במקום לעבוד, לצייר? צורת אמנו"תו של יואל רוהר היא הסאריגראף. הסארי"גראף (סארי — משי, גראף — כתיבה) הוא צורה של הדפסת תמונות צבעוניות באמצ"עיות המשי, בזומה להדפסת גיר במכונת-הכ"פלה. התמונה מצוירת על משי עדין, הנמתח

קרבן גלילי

